

Věstník MZd ČR, částka 7/2010

Ministerstvo zdravotnictví České republiky

Č. j.: MZDR - 41499/2009/VZV

Referent: Bc. Petra Borovičková

Tel.: +420 224 972 553

Ministerstvo zdravotnictví ČR
Vzdělávací program
akreditovaného kvalifikačního kurzu
ADIKTOLOG

Pořádá:

Akreditované zařízení, kterému byla udělena akreditace Ministerstva zdravotnictví České republiky k uskutečňování tohoto vzdělávacího programu (dle ustanovení §45 odst. 2 zákona č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů ([zákon o nelékařských zdravotnických povoláních](#)), ve znění pozdějších předpisů, (dále jen zákon [č. 96/2004 Sb.](#)).

PROFIL ABSOLVENTA

1. Uplatnění absolventa

Po ukončení kurzu závěrečnou zkouškou je účastník kurzu připraven k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu. Za výkon povolání adiktologa se považuje činnost v rámci preventivní, léčebné a rehabilitační péče v oboru adiktologie, to je prevence a léčba závislostí na návykových látkách a dalších závislostí.

Účastník kurzu se uplatní ve všech typech drogových služeb, zejména v preventivně výchovných zařízeních a organizacích, všech typech ambulantních drogových služeb (ordinace, poradny, stacionáře, substituční programy atd.), v lůžkových zařízeních (psychiatrické kliniky a léčebny, terapeutické komunity, zařízení následné péče atd.) a dále v zařízeních určených poskytujících nízkoprahové služby (streetwork, K-centrum). Účastník kurzu se dále uplatní ve školách a školských zařízeních, státní správě a specializovaných oblastech jako jsou vězeňství, armáda a policie. Bližší podrobnosti viz níže připojená tabulka.

Název profese (instituce) Školy a školská zařízení

Charakteristika:

Výchovný poradce: metodik prevence, preventivní pracovník a poradce atd.

Všechny typy drogových služeb:**Název
profese
(instituce)**

- Preventivně-výchovná zařízení a organizace
- Všechny typy ambulantních drogových služeb (ordinace, poradny, stacionáře atd.)
- Lůžková zařízení (Terapeutické komunity a následná péče atd.)
- Substituční programy
- Oblast nízkoprahových služeb (streetwork, K-centrum)

Charakteristika:

Víceúčelový pracovník vhodný pro zařazení jako poradce, výchovný pracovník, terapeut atd. Oblast uplatnění pokrývá přibližně 70% současných pracovních míst v těchto zařízeních (často zde dnes pracují lidé bez potřebné kvalifikace, kterou pro ně může právě obor adiktologie být.)

Název profese (instituce) Psychiatrické kliniky a léčebny: oddělení pro léčbu závislostí a programy určené osobám užívajícím návykové látky.

Charakteristika:

Víceúčelový pracovník vhodný pro zařazení jako poradce, výchovný pracovník, terapeut atd. Uplatní se zejména v terapeutických a rehabilitačních programech, v oblasti poradenských, socioterapeutických služeb a jako pomocný pracovník také v oblasti psychoterapeutických programů.

Název profese (instituce) Státní a veřejná správa

Charakteristika:

Adiktolog má adekvátní vzdělání pro práci drogového koordinátora (krajského či místního), pro výkon funkce poradce se specializací na návykové látky atd. Jeho uplatnění tedy může být v oblasti sociálních a zdravotních odborů, které se s problematikou návykových látek setkávají nejčastěji.

Název profese (instituce) Vězeňská služba ČR, Policie ČR, Armáda ČR

Charakteristika:

Všechny uvedené instituce mají pracoviště a oddělení zaměřené právě na oblast návykových látek. Adiktolog zde má velmi široké uplatnění jak v rovině poradenské, tak koncepční a kontrolní činnosti atd.

2. Organizační zabezpečení kurzu

Teoretická část výuky je realizována v učebnách akreditovaného zařízení. Odborná praxe je zajištěna ve zdravotnickém zařízení a nebo v jiném zařízení zabývajícím se poskytováním služeb uživatelů drog v oblasti prevence, léčby, poradenství a následné péče; materiální vybavení kurzu

odpovídá potřebám pro výkon příslušného povolání.

3. Předpokládané výsledky vzdělávání

3.1. Cílové vědomosti

Účastník kurzu si osvojí vědomosti potřebné pro výkon jednotlivých činností v rámci povolání adiktologa bez odborného dohledu, to je především činnosti zaměřené na prevenci a léčbu závislostí na návykových látkách a dalších závislostech.

Absolvent kurzu je připraven pro tři základní oblasti praxe. Jedná se o oblast prevence užívání návykových látek a nelátkových závislostí (včetně základní průpravy v PR atd.). Dále je to oblast poradenství, léčby a sociální reintegrace poruch způsobených užíváním návykových látek a nelátkovými závislostmi. Třetí okruh se týká veřejné správy, managementu, probační a mediační práce, penitenciární a postpenitenciární péče ve vztahu k oboru adiktologie. Absolvent získá všestranné vzdělání a schopnost komunikovat s lidmi s medicínským, či psychologickým vzděláním, s pracovníky veřejné správy, školství atd. Součástí kvalifikace je zvládnutí základních zdravotnických úkonů. Do základní výbavy absolventa patří také dovednosti v oblasti preventivně-výchovné práce, krizové intervence a case managementu. Těžiště profilu absolventa je možné charakterizovat jako kombinaci dovedností v oblasti case managementu (s důrazem na zdravotnické služby) a poradenských dovedností (s důrazem na mezioborový charakter adiktologických služeb).

3.2. Cílové dovednosti a postoje

Účastník kurzu získá teoretický základ a osvojí si dovednosti a postoje potřebné pro výkon jednotlivých činností v rámci povolání adiktologa bez odborného dohledu, a to především činnosti zaměřené na prevenci a léčbu závislostí na návykových látkách a dalších závislostech.

Účastníci kurzu získají poznatky integrované do mezioborového přístupu k fenoménu užívání návykových látek a nelátkových závislostí s důrazem na medicínskou část studia. To se skládá z dílčích základů všech oborů, které mají k adiktologii vztah, tj. toxikologie, biochemie, psychiatrie, psychologie, sociologie a sociální práce, sociální politika, kriminologie, právo, kulturní antropologie, religionistika, pedagogika a speciální pedagogika atd. Absolvent musí zvládnout základní poznatky a slovník těchto oborů a dokázat je integrovat do interdisciplinární aplikace v adiktologii. Široký záběr studia zprostředkovává absolventům nejen základní teoretické poznatky v jednotlivých disciplínách, ale současně také dle potřeb praxe komplexní přístup a dovednosti komunikovat s relevantními odborníky, kteří jsou v případě indikace kompetentní k řešení dílčích oblastí. Jedním z praktických aspektů role adiktologa je integrovat a působit jako mediátor mezi různými profesemi, podílejícími se na prevenci a léčbě. Hlavní profil absolventa je možné charakterizovat jako kombinaci dovedností v oblasti case managementu (s důrazem na zdravotnické služby) a preventivních a poradenských dovedností (s důrazem na mezioborový charakter adiktologických služeb).

Účastník kurzu dále:

umí řešit složité zdravotní a sociální situace klientů/pacientů vzniklých v souvislosti se závislostí na návykových látkách nebo v souvislosti s nelátkovou závislostí, odborně komunikuje tak, aby se vyjadřoval explicitně a terminologicky korektně, rozuměl základní latinské terminologii v rozsahu stanovených jeho činností, dodržuje etické kodexy a požadavky na ochranu informací, umí sledovat odborné informace v oblasti činností, které je způsobilý vykonávat a umí s nimi efektivně pracovat.

CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Vstupní předpoklady: absolvování nejméně tříletého studia v oborech sociálního, psychologického nebo speciálně pedagogického zaměření na vyšších odborných školách nebo vysokých školách, případně získání odborné způsobilosti všeobecné sestry.

Délka studia: tříleté studium (celkem 926 hodin, z toho 626 hod. teorie a 300 hod. praxe),

Forma studia: kombinovaná forma

1. Pojetí a cíle vzdělávacího programu

Vzdělávací program připravuje účastníky kurzu pro práci zdravotnických pracovníků, kteří budou poskytovat preventivní, léčebnou a rehabilitační péči v oboru adiktologie, a to bez odborného dohledu. Vzdělávání se zaměřuje zejména na zvládnutí teoretických znalostí a praktických dovedností v oblasti poskytování adiktologických služeb.

Vzdělávací program je koncipován tak, aby si účastník kurzu vedle znalostí a dovedností, které získal během základního studia, rozšířil a prohloubil, popřípadě nově získal teoretické poznatky z následujících oblastí: *A) zdravotnická propedeutika* (anatomie, biologie, chemie, biochemie, první pomoc a ošetřovatelství, lékařská terminologie, zdravotnická informatika, fyziologie, klinická medicína, patologie a patologická fyziologie, farmakologie, hygiena a epidemiologie, pediatrie), *B) Právo a management v adiktologii* (základy práva, opatření potlačující nabídku, klienti v konfliktu se zákonem, kriminologie, právní normy a právní minimum, nácvik sociálně - právních dovedností, veřejná správa a management organizací), *C) Úvod do studia adiktologie* (úvod do studia adiktologie, duševní zdraví a životní styl, psychologie a komunikace, vývojová psychologie, sociologie a sociální psychologie, pedagogika a speciální pedagogika, sociální práce a politika, obecná psychoterapie, gender problematika, metodologie výzkumu v adiktologii a epidemiologii, evaluace drogových služeb) a *D) Adiktologie speciální* (psychiatrie, neurovědy, klinická adiktologie, anglická odborná terminologie, racionální drogová politika, systém léčebné péče, případová práce, včasná a krizová intervence, case management, metody práce s rodinami, specifické cílové skupiny, základy poradenství a práce s motivací, socioterapie, úvodní interview a vedení diagnosticko-terapeutického rozhovoru, speciální psychoterapie). Nedílnou součástí odborného vzdělávání je praktická výuka v zařízeních poskytujících adiktologické služby různých typů a úrovní a sociálně - psychologický a poradenský výcvik.

2. Charakteristika obsahových složek

Vzdělávání v oboru adiktologie zahrnuje odborné vzdělávání a tzv. klíčové kompetence.

Odborné vzdělávání

Odborné vzdělávání poskytuje účastníkům kurzu ucelený soubor teoretických vědomostí, praktických dovedností a návyků nezbytných pro jejich pracovní uplatnění. Zahrnují vědomosti a dovednosti týkající se zdraví a prevence závislostí. Účastníci kurzu si prohloubí přehled o stavbě, funkci a změnách lidského organismu, získají základní poznatky z vybraných lékařských oborů a ošetřovatelství potřebné k poznání a pochopení zdravotně sociálních aspektů látkových a nelátkových závislostí. Účastníci kurzu si dále osvojí základy zdravotnické legislativy a základy legislativy související s užíváním návykových látek ve vztahu ke klientům/pacientům. Účastníci kurzu dále získají, případně si prohloubí vědomosti z oblasti studia výzkumu v oboru adiktologie a dále v oblasti poskytování adiktologické péče v oblasti látkových a nelátkových závislostí. Součástí odborného vzdělávání je také osvojení zásad a dovedností předlékařské první pomoci.

Odborné vzdělávání má teoreticko-praktický charakter. Praktické vzdělávání se realizuje formou

stáží ve zdravotnických, sociálních nebo školských zařízeních, příp. u příslušných orgánů a zařízení státní a veřejné správy (krajské úřady, armáda, věznice, policie) a formou praktického vyučování v zařízeních poskytujících adiktologické služby. Výstupem všech praktických předmětů, stáží a praxí je znalost formální evidence o provedených výkonech, realizovaná prostřednictvím logbooku, který vychází z Minimálního evaluačního setu (MES) a obsahu činnosti adiktologa.

Klíčové kompetence

Klíčové kompetence tvoří soubor schopností, znalostí a s nimi souvisejících postojů a hodnot, které lze obecně uplatnit, a na jejichž vytváření se podílejí různou mírou všechny předměty.

Patří sem kompetence:

komunikační - vyjadřovat se přesně, efektivně komunikovat, umět naslouchat druhým;
personální a interpersonální - usilovat o svůj další rozvoj, efektivně plánovat pracovní činnosti a kariéru, spolupracovat s ostatními, přijímat zodpovědnost za svou práci;
manažerské - umět řešit běžné pracovní problémy a problémové situace - zejména identifikovat problémy, hledat vhodná řešení;
etické - porozumět etickým aspektům práce adiktologa, schopnost identifikovat eticky sporné otázky a přiměřeně je řešit nebo se jich vyvarovat;
elementárně vědecké - prezentovat odborné poznatky ústně i písemně na přiměřené odborné úrovni, vyhledávat a používat odbornou literaturu a zdroje dat, participovat na výzkumu.

3. Organizace výuky

Studium je tříleté. Program je realizován formou kontaktní i distanční výuky, jejímž cílem je získání teoretických poznatků v oborech stanovených minimálními požadavky na studijní programy a následná aplikace a upevnění praktických dovedností při práci na odborném pracovišti. Kurz je ukončen závěrečnou zkouškou, jejíž organizace a průběh je v souladu s vyhláškou [č. 189/2009 Sb.](#), kterou se upravují podrobnosti o konání atestační zkoušky, zkoušky k vydání osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu, závěrečné zkoušky akreditovaných kvalifikačních kurzů, aprobační zkoušky a zkušební řád pro tyto zkoušky.

4. Metody výuky

Ve výuce jsou uplatňovány aktivizační metody, které napomáhají vytvoření požadovaných klíčových, odborných a dalších dovedností. Volba jednotlivých metod (slovní, názorně - demonstrační, dovednostně - praktické, aktivizující, komplexní metody) je plně v kompetenci vyučujících. Ve studiu jsou respektovány specifické aspekty vzdělávání dospělých.

5. Podmínky přijetí do kurzu

Vstupní požadavky na vzdělání

úspěšné dokončení nejméně tříletého studia v oborech sociálního, psychologického nebo speciálně pedagogického zaměření na vyšších odborných školách nebo vysokých školách nebo

získání způsobilosti všeobecné sestry

6. Zakončení kurzu: závěrečnou zkouškou, která se skládá z:

teoretické zkoušky, jejíž součástí je obhajoba závěrečné práce a kasuistiky

praktické zkoušky

Zakončení kurzu se řídí vyhláškou [č. 189/2009 Sb.](#), kterou se upravují podrobnosti o konání

atestační zkoušky, zkoušky k vydání osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu, závěrečné zkoušky akreditovaných kvalifikačních kurzů, aprobační zkoušky a zkušební řád pro tyto zkoušky.

Účastník kurzu obdrží osvědčení o způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání v oboru adiktologie.

7. Požadavky na bezpečnost a ochranu zdraví

Součástí teoretické a praktické výuky je problematika bezpečnosti a ochrany při práci, hygieny práce a požární ochrany. Výuka k bezpečné a zdraví neohrožující práci vychází z požadavků v době výuky platných právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Požadavky jsou doplněny o informace o rizicích možných ohrožení v souvislosti s vykonáváním praktické výuky, včetně informací o opatřeních na ochranu před působením zdrojů rizik.

UČEBNÍ PLÁN

NÁZVY VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ (dle výukových linií)		POČET HODIN
A. Zdravotnická propedeutika (celkem hodin)		190
1.	Anatomie	20
2.	Biologie člověka	5
3.	Chemie a biochemie	10
4.	První pomoc	20
5.	Základy zdravotnické terminologie	5
6.	Zdravotnická informatika	10
7.	Fyziologie 1	20
8.	Fyziologie 2	12
9.	Základy klinické medicíny	10
10.	Etika	14
11.	Patologie a patologická fyziologie	32
12.	Klinická farmakologie	8
13.	Hygiena a epidemiologie 1	8
14.	Hygiena a epidemiologie 2	8
15.	Pediatric	8
B. Právo a management v adiktologii (celkem)		52

16.	Základy práva	8
17.	Opatření potlačující nabídku: základní definice a aplikace přístupů	8
18.	Klienti v konfliktu se zákonem	8
19.	Kriminologie	8
20.	Právní minimum a právní normy	8
21.	Praktický nácvik sociálně-právních dovedností	8
22.	Veřejná správa a management organizací	4
	C. Úvod do studia a výzkumu v adiktologii (celkem hodin)	96
23.	Úvod do studia adiktologie	4
24.	Duševní zdraví a životní styl	8
25.	Základy psychologie a komunikace	8
26.	Úvod do sociologie a sociální psychologie	8
27.	Vývojová psychologie	8
28.	Pedagogika a speciální pedagogika	8
29.	Sociální práce a politika I.(Sociální politika v ČR)	8
30.	Sociální práce a politika II. (Sociální práce a služby)	8
31.	Obecná psychoterapie	8
32.	Gender problematika	8
33.	Metodologie výzkumu v adiktologii a epidemiologii I.	8
34.	Metodologie výzkumu v adiktologii a epidemiologii II.	8
35.	Evaluační služby	4
	D. Adiktologie speciální (celkem hodin)	588
36.	Psychiatrie I. (obecná psychiatrie)	12
37.	Psychiatrie II. (speciální psychiatrie)	12
38.	Neurovědy	4

39.	Klinická adiktologie I. (Klinická psychofarmakologie návykových látek)	8
40.	Klinická adiktologie II. (Etiologické a patogenetické aspekty užívání návykových látek)	8
41.	Klinická adiktologie III. (Komplikace poruch způsobených užíváním návykových látek a jejich léčby)	8
42.	Odborná anglická terminologie	4
43.	Racionální drogová politika	8
44.	Systém léčebné péče I. (Nízkoprahové služby)	8
45.	Systém léčebné péče II. (Ambulantní služby a substituce)	8
46.	Systém léčebné péče III. (Ústavní péče, TK, následná péče)	8
47.	Svépomocné systémy (AA, AN atd.)	4
48.	Primární drogová prevence	12
49.	Primárně preventivní programy v praxi	8
50.	Případová práce: nízkoprahové programy	8
51.	Případová práce: terapeutické komunity	8
52.	Včasná intervence a krizová intervence	12
53.	Case management	8
54.	Metody práce s rodinami	12
55.	Specifické cílové skupiny (etnické minority, děti a mladiství, gender problematika atd.)	8
56.	Základy poradenství a práce s motivací	8
57.	Socioterapie	8
58.	Úvodní interview a vedení diagnosticko-terapeutického rozhovoru	12
59.	Speciální psychoterapie	12
60.	Sociálně - psychologický a poradenský výcvik	80

61. Praxe 300

CELKEM KVALIFIKAČNÍ KURZ 926

UČEBNÍ OSNOVY

A. ZDRAVOTNICKÁ PROPEDEUTIKA

Název předmětu: Anatomie

Číslo předmětu: 1

Počet hodin: 20

Odborná literatura:

Petrovický, P.: Obecné základy anatomie. I. díl, Karolinum, Praha, 1995

Rohen, J. W., Yokochi, Ch.: Anatomie člověka. Fotografický atlas systematické a topografické anatomie. Osveta, Martin, 1991

Seichert, V.: Malý anatomický atlas. Institut sociálních vztahů, Praha, 1995

Čihák, R.: Anatomie I.-III. díl, Grada, Praha, 2001

Anatomický atlas člověka [Netter, Grada 2005] / Frank H. Netter; John T. Hansen, consulting editor; [přeložili Libor

Páč, Petr Dubový]. - Vyd. 2. rozš. - Praha: Grada Publishing, 2005. - 542 s. barev. il., 40 s.

Anatomie. Díl 1 / Upravili a doplnili Radomír Čihák, Miloš Grim; [ilustr. Milan Med]. - 2. uprav. a dopl. vyd. - Praha: Grada Publishing, 2001. - 497 s.: il.

Anatomie. Díl 2 / Upravili a doplnili Radomír Čihák, Miloš Grim; [ilustr. Milan Med et al.]. - 2. uprav. a dopl. vyd. - Praha : Grada Publishing, 2002. - 470 s.: il.

Anatomie. Díl 3 [Čihák, Grada 2004] / Radomír Čihák; [ilustr. Ivan Helekal]. - 2. uprav. a dopl. vyd. - Praha: Grada Publishing, 2004. - 673 s.: il.

Anatomie hybnosti. 1 [Linc, Karolinum 2004] / Rudolf Linc, Alena Doubková. - 2. vyd. - V Praze: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2004. - 247 s.: il. - (Učební texty Univerzity Karlovy v Praze)

Skript pro posluchače 3. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze.

Anatomie hybnosti. 2, Splanchnologia [Linc, Karolinum 2004] / Rudolf Linc, Alena Doubková. - 2. vyd. - V Praze : Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2004. - 154 s.: il. - (Učební texty Univerzity Karlovy v Praze)

Anatomie hybnosti. 3 [Linc, Karolinum 2004] / Rudolf Linc, Alena Doubková. - 1. vyd. - V Praze: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2003. - 201 s.: il. - (Učební texty Univerzity Karlovy v Praze)

Anatomie pro bakalářské studium ošetrovatelství / Pavel Fiala, Jiří Valenta, Lada Eberlová. - 1. vyd. - V Praze Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2004. - 136 s.: il. -(Učební texty Univerzity Karlovy v Praze)

Funkční anatomie člověka / Ivan Dylevský, Rastislav Druga, Olga Mrázková. - 1. vyd. - Praha: Grada Publishing, 2000. - 664 s.: il.

Název předmětu: Biologie člověka

Číslo předmětu: 2

Počet hodin: 5

Stručná anotace předmětu:

Úvod do předmětu biologie a genetika, význam genetiky v medicíně, základy mendelovské dědičnosti. Úvod do genealogie. Genealogické vyšetření, hodnocení štěpných poměrů, typické rodokmeny, znaky s monogenní dědičností. Biologie a genetika prokaryot a virů. Typy dědičnosti v rodokmenu, příklady monogenní dědičnosti u člověka. Biologie a genetika eukaryot, buněčný cyklus a jeho regulace. Struktura funkce chromosomů eukaryot, karyotyp člověka a metody jeho vyšetření. Numerické chromosomální aberace, příčiny, fenotyp. Strukturní chromosomální aberace, příčiny, fenotyp. Genová vazba, metody stanovení, význam v medicíně. Polygenní - multifaktoriální dědičnost, genealogická analýza, příklady u člověka.

Odborná literatura:

Nárys biologie člověka - sešit V. (redakce, 3 kapitoly), Carolinum, Praha 1991.

Biologie člověka v obrazech - fyziologický atlas, Osveta, Martin 1992.

Biologie člověka v obrazech, Vydavatelství Idvpz, Brno 1995.

Název předmětu: Chemie a biochemie

Číslo předmětu: 3

Počet hodin: 10

Stručná anotace předmětu:

Biologické oxidace I. a II. Biologické oxidace. Význam energie pro organismus: katabolismus, anabolismus. Bioenergetika - opakování základních pojmů. Biol. dehydrogenace: redox potenciál, oxidoreduktasy a jejich koenzymy. Substrátové oxidoredukční soustavy v buňce. Makroergní přenašeče. Ukládání energie do ATP - substrátová fosforylace; dýchací řetězec - oxidační fosforylace; struktura a funkce ATP synthasy; transport ATP, ADP přes mitochondriální membránu. Inhibitory oxidační fosforylace. Člunky. Praktikum: Sacharidy I.-III, Praktikum: Lipidy I.-III. Lipoproteiny. Shrnutí významu a vlastností lipidů, význam, struktura a funkce lipoproteinů. Digesce a resorpce lipidů v trávicím traktu. Úloha enterocytů, tvorba a význam chylomiker. Endocytóza remnantních částic. Hepatocyty v regulaci lipémie, VLDL, IDL, LDL a jejich receptory, význam. Skladování lipidů v organismu a jejich

transport. Centrální postavení jater v regulaci cholesterolémie a lipémie. Regulace a konverze lipoproteinových částic (LPL, CETP, LCAT). Apoproteiny. Onemocnění z poruch metabolismu lipoproteinů. Chylomikra, VLDL, LDL a HDL lipoproteiny, jejich metabolismus. Přehled metabolismu základních živin. Klíčová slova: metabolismus sacharidů, lipidů, bílkovin a aminokyselin. Stručný přehled metabolismu jednotlivých živin - základní cykly, katabolismus / anabolismus energetika, lokalizace. Propojení jednotlivých drah.

Odborná literatura:

Kraml J. a kol.: Návody k praktickým cvičením z lékařské chemie a biochemie, Karolinum, Praha, 1999.

Hiršová D.: Chemické názvosloví Karolinum, Praha 2004.

Hrušková J.: Semináře z lékařské chemie Karolinum, Praha 2001.

Murray a kol.: Harperova biochemie, Nakladatelství a vydavatelství H&H 1998.

Duchoň J. a kol.: Lékařská chemie a biochemie, Avicenum, Praha, 1985.

Musil J. a kol.: Lékařská chemie a biochemie, Avicenum, Praha 1990.

Prokeš J.: Úvod do toxikologie, Karolinum, Praha 1991.

Vopršalová M. a kol.: Základy toxikologie pro farmaceuty, Karolinum, Praha 1996.

Křemen J. a kol.: Techniky molekulární biologie a jejich využití v medicíně, Karolinum, Praha, 1997.

Bubnová E. a kol.: Praktická cvičení z lékařské chemie a biochemie, Karolinum, Praha 2002.

Musil J. a kol.: Biochemie v obrazech a schématech, Avicenum, Praha 1989.

Název předmětu: První pomoc

Číslo předmětu: 4

Počet hodin: 20

Stručná anotace předmětu:

První pomoc je soubor úkonů a opatření, která se provádějí při náhlé poruše zdraví, a jejich cílem je přerušit vliv působící škodliviny a odvrátit další škody na zdraví. V předmětu studenti získají teoretické základy první pomoci, osvojí si dovednost v poskytování předlékařské první pomoci na resuscitačních modelech, naučí se prakticky polohovat postiženého a vyzkouší si při praktickém nácviku první pomoci v modelových situacích. Cílem předmětu je tak získat základní znalosti a dovednosti potřebné k záchraně lidského života v oblastech:

základní podpora života (Basic Life Support; BLS), rozšířená podpora života (Advanced Life Support; ALS), dětská podpora života (European Paediatric Life Support; EPLS).

umět kriticky zhodnotit vzniklou situaci a rozhodnout o prioritách poskytování první pomoci.

být schopen zahájit neodkladnou resuscitaci.

umět poskytnout první pomoc u zraněného v bezvědomí, šokovém stavu, při krvácení, poranění kostí, kloubů a měkkých částí těla, poranění chemikáliemi, při tepelných poškození organismu, při poranění mozku, tonutí, při otravách atd.

v případě nutnosti zajistit polohu a nezbytný transport postižené osoby.

Odborná literatura:

Bydžovský, J.: První pomoc, Praha, Grada Publishing, 2004

The 2005 International Consensus on Cardiopulmonary Resuscitation and Emergency Cardiovascular Care Science with Treatment Recommendations (CoSTR). 2005; 67: 157-341

2. European Resuscitation Council Guidelines for Resuscitation 2005. Resuscitation 2005; 67: S1-S189

Aktuální informace na <http://www.erc.edu> (European Resuscitation Council)

Kelnarová J., Toufarová J., Sedláčková J., Číková Z.: První pomoc I. Praha, Grada, 2007

Kelnarová J., Toufarová J., Sedláčková J., Číková Z.: První pomoc II. Praha, Grada, 2007

Srnský P.: První pomoc u dětí. Praha, Grada, 2006

Dušek K., Večeřová, Procházková A.: První pomoc v psychiatrii. Praha, Grada, 2005

Chalabala J.: Pražská záchranka ve 155 fotografiích. Praha, Zdravotnická záchranná služba hl. m. Prahy, 2007

Ertlová E., Mucha J.: Přednemocniční neodkladná péče. Brno, IDVPZ, 2000

Komárek D.: První pomoc pro děti. Praha, Státní zdravotní ústav, 2006

Madian A., Mathiessen K.: První pomoc na cestách. Praha, Grada, 2007

Petržela M.: První pomoc pro každého. Praha, Grada, 2007

Stelzer J., Chytilová L.: První pomoc pro každého. Praha, Grada, 2007

Pokorný J.: Lékařská první pomoc. Praha, Galen, 2003.

Trapani G., Bertino E. et al.: První pomoc a zdraví dítěte. Praha, Portál, 2006

Název předmětu: Základy zdravotnické terminologie

Číslo předmětu: 5

Počet hodin: 5

Stručná anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoretický. Seznamuje studenty s latinskou gramatikou a terminologií. Klade důraz na získání odborného jazykového projevu. Znalost latinského jazyka je předpokladem pro ostatní preklinické a klinické obory.

Odborná literatura:

Chlumská E., Poláčková M.: Procvičovací texty z lékařské terminologie. Karolinum, Praha, 1994

Kábrt J., Chlumská E.: Lékařská terminologie. Avicenum, Praha, 1975

Kábrt J.: Jazyk latinský I. Informatorium, Praha,

Lékařská terminologie pro fyzioterapeuty: výklad gramatiky, cvičení, klíč ke cvičením / Anna Veselá. - 1. vyd. - V Praze: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2003. - 167 s - (Učební texty Univerzity Karlovy v Praze)

Lexicon medicum [Galén 2004] / Jan Kábrt, Jan Kábrt jr. - 2. dopl. a přeprac. vyd. - Praha: Galén, cop. 2004. - 1136 s.

Medicínská terminologie: informatorium pro studenty, zdravotníky i zvědavé laiky / Vladimír Pacovský. - 1. vyd. - V Praze: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2004. - 95 s. - (Učební texty Univerzity Karlovy v Praze)

Terminologiae medicae IANUA: úvod do problematiky řeckolatinšské lékařské terminologie pro studenty magisterského studia lékařství / Martin Vejražka - Dana Svobodová ; [ilustr. Dana Svobodová]. - Vyd. 1. - Praha: Academia, cop. 2002. - 434 s.: il.

Úvod do lékařské terminologie / Jan Kábrt, Eva Chlumská. - 4.vyd. - Praha:Karolinum, 2000. - 135s.

Velký lékařský slovník [Vokurka, Maxdorf 2004] / Martin Vokurka, Jan Hugo a kolektiv. - 4. aktualizované vyd. - Praha: Maxdorf, 2004. - xv, 964 s.: il.

Název předmětu: Zdravotnická informatika

Číslo předmětu: 6

Počet hodin: 10

Stručná anotace předmětu: Základy výpočetní techniky, HW a SW vybavení počítačů, operační systémy a jejich administrace, programové vybavení počítačů, základy počítačových sítí a síťových služeb, principy tvorby programů, programovací jazyky a základy programovacích technik.

Technické aspekty zdravotnické informatiky, využití počítačů v medicíně, databáze v medicínských informačních systémech, užití výpočetní techniky v diagnostice a terapii, počítačové sítě a síťové služby, Internet a WWW, biometrie a statistika, zpracování obrazu, medicínské informační zdroje.

Databáze, Access 1 a 2. AISLP - práce s klinickou databází léčiv. PC Doktor - zpracování

údajů o pacientech. Rozhodování v medicíně, QMR, Iliad. Vědecké informace, MEDLINE, CC.

Odborná literatura:

Zvárová J.: Základy informatiky pro biomedicínu a zdravotnictví. Praha: nakladatelství Karolinum 2002

Kasal P., Svačina Š. a kol.: Internet a medicína. Praha, Grada Publishing 2001

Menoušek J.: Medicínské informace na internetu. Brno, IDV PZ 2001

Jandoš J.: Technické prostředky informačních systémů, VŠE, Praha, 1995

Jandoš J.: Komunikační systémy a služby, VŠE, Praha, 1995

Daněček J.: Výpočetní technika a programování, Vydavatelství ČVUT, Praha, 1999

Název předmětu: Fyziologie 1

Číslo předmětu: 7

Počet hodin: 20

Stručná anotace předmětu:

Teoretický úvod do fyziologie člověka - homeostáza, regulace, buňka, krev, dýchání. Krev, funkce, erytrocyty, hemostáza. Krev, leukocyty, imunita. Krevní oběh, srdce, EKG, TK, dýchání. Praktická cvičení - krev, dýchání, TK, EKG.

Odborná literatura:

Králíček P., (2002): Úvod do speciální neurofyziologie

Mysliveček J., (2003): Základy neurověd

Ganong W., (1991): Review of medical Physiology

Michal Schreiber et al.: Funkční somatologie

Název předmětu: Fyziologie 2

Číslo předmětu: 8

Počet hodin: 12

Stručná anotace předmětu:

Vylučovací systém - funkce a význam. Humorální regulace včetně funkce reprodukčního systému. Smysly - principy funkce a význam. Motický systém - řízení a funkce. Integrační a asociační funkce

Odborná literatura:

Trojan S. a kol: Lékařská fyziologie (Grada-Avicenum, Praha 1994, reedice 1996, 1999, 2003)

Název předmětu: Základy klinické medicíny

Číslo předmětu: 9

Počet hodin: 10

Stručná anotace předmětu:

Základní pojmy nemoc, porucha, etiologie, patogeneze atd. Základní způsoby diagnostiky a léčby poruch a onemocnění. Hlavní okruhy infekčních a neinfekčních nemocí. Úvod do farmakologie a hlavní okruhy léčiv. Základní skupiny psychofarmak v klinické praxi.

Teoretické základy a praktická cvičení ze základů klinické medicíny - GIT onemocnění - vliv alkoholu a jiných návykových látek. Podvýživa. Poruchy minerálového hospodářství. Onemocnění dýchacího systému včetně tuberkulózy. Cévní onemocnění. Diabetes mellitus. Kardiovaskulární onemocnění a návykové látky. Hypertermie - problematika předávkování. Praktické návyky a dovednosti.

Odborná literatura:

Balint M. (1999): Lékař, jeho pacient a nemoc. Praha, Grada Publishing.

Flaherty J. A., Channon R. A., Davis, J. M. (eds.) (1995): Psychiatria. Diagnóza a terapia.

Flaherty J. A., Channon R. A., Davis, J. M. (eds.) (1995): Psychiatria. Diagnóza a terapia II.

Flaherty J. A., Channon R. A., Davis, J. M. (eds.) (1995): Psychiatria. Diagnóza a terapia III.

Zvolský P. et al. (1996): Obecná psychiatrie. Praha, Univerzita Karlova.

Název předmětu: Etika

Číslo předmětu: 10

Počet hodin: 14

Stručná anotace předmětu:

Úvod do zdravotnické etiky a filosofie medicíny. Druhy interpretace a jejich aplikace při výkonu zdravotnických povolání, struktura hermeneutiky Principy filosofie a filosofická etika. Kategorie filosofické a klinické etiky Etika v dějinách I a II . Smysl života v utrpení. Sebevražda a euthanasie. Počátek lidského života. Umírání a konec lidského života. Spravedlnost v přírodě a ve společnosti. Etické základy demokracie a lidská práva, práva pacienta. Alokace vzácných zdrojů.

Odborná literatura:

- Šimek J., Špalek V.: Filozofické základy lékařské etiky. Praha, Grada Publishing 2003
- Haškovcová H.: Lékařská etika. 3. vyd., Praha, Galén 2002
- Hartmann N.: Struktura etického fenoménu. Academia, Praha 2002
- Thomasma D. C., Kushner T.: Od narození do smrti: etické problémy v lékařství. Praha, Mladá fronta 2000
- Ricoeur P.: Filosofie vůle, Oikoumené, Praha 2001
- Thomasma D. C., Kushner T.: Od narození do smrti. Mladá Fronta, Praha 2000
- Tretera I.: Nástin dějin evropského myšlení. Paseka, Praha 2000
- Kolář P., Svoboda V.: Logika a etika. Filosofie, Praha 1997
- Adamová L., Dudák V., Ventura V.: Základy filosofie a etiky. Fortuna, Praha, 1995
- Payne J.: Hermeneutická etika. Triton, Praha 1995
- Floss K., Floss P.: Filosofický slovník. FIN, Olomouc 1995
- Anzenbacher A.: Úvod do etiky. Zvon, Praha 1994
- Jaspers K.: Úvod do filosofie. Oikoumené, Praha 1994
- Kratochvíl Z.: Mýtus, filosofie, věda. Sci Phi, Praha 1994
- Payne J.: Klinická etika. Triton, Praha 1992
- Störig H. J.: Malé dějiny filosofie. Zvon, Praha 1991
- Anzenbacher A.: Úvod do filosofie, SPN, Praha 1990

Název předmětu: Patologie a patologická fyziologie 2

Číslo předmětu: 11

Počet hodin: 32

Stručná anotace předmětu:

Poruchy imunitních reakcí - nedostatečná imunitní reakce. Poruchy imunitních reakcí - nepřiměřená imunitní reakce (anafylaktický šok). Patofyziologie metabolismu. Malnutrice, obezita. Poruchy hydratace a minerálů. Edémy.

Poruchy acidobazické rovnováhy. Hypoxie tkání a organismu. Patofyziologické základy léčby kyslíkem.

Odborná literatura:

Bártová J.: Patologie pro bakaláře. 4. vyd. Praha, Karolinum 2004

- Mačák J., Mačáková J.: Patologie. Praha, Grada 2004
- Wotke J.: Patologie orofaciální oblasti. Praha, Grada 2001
- Pometlová a kol.: Obecná patofyziologie pro bakal. studia, Psych. centrum Praha 1996
- Pathology illustrated [5] / Peter S. Macfarlane, Robin Reid, Robin Callander. - 5th ed. - Edinburgh: Churchill Livingstone, 2000. - xi, 684 s.: il.
- Speciální patologie. Díl 1, Patologie oběhového, krevního, mízního a dýchacího ústrojí [Povýšil, Karolinum 2004] / Kolektiv autorů - 3. vyd. - V Praze: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2004. - 98 s.: il. - (Učební texty Univerzity Karlovy v Praze).
- Učební text pro posluchače 1. lékařské fakulty UK v Praze
- Atlas patofyziologie člověka / Stefan Silbernagl, Florian Lang; red. a z němec. orig. ... přel. Stanislav Trojan, Eliana Trávníčková, Miloš Langmeier ... [et al.]; ilustr. Rüdiger Gay, Astried Rothenburger. - Vyd. 1. české. - Praha: Grada Publishing, 2001. - 390 s.: il.
- Color atlas of pathophysiology / Stefan Silbernagl, Florian Lang; translated from German edition by Gerald R. Graham; illustrations by Rüdiger Gay and Astried Rothenburger. - [1st ed.]. - Stuttgart: Thieme, 2000. - x, 406 s.: il.
- Obecná patologická fyziologie [Karolinum] / Emanuel Nečas a spoluprac. - 1. vyd. - V Praze: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2000. - 377 s.: il. - (Učební texty UK v Praze).
- Patofyziologie pro nelékařské směry / Martin Vokurka a spolupracovníci. - 1. vyd. - V Praze: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2005. - 217 s.: il. - (Učební texty UK v Praze).
- Patologická fyziologie [Grada] / U.R. Fölsch, K. Kochsiek, R.F. Schmidt; [z německého orig.] ... přeložili R. Rokyta, Jan Mareš a kolektiv. - Vyd. 1. české. - Praha: Grada Publishing, 2003. - 586 s.: il.
- Patologická fyziologie orgánových systémů. Část 1 / Emanuel Nečas a spolupracovníci. - [1. vyd.]. - V Praze: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2003. - 379 s.: il. - (Učební texty Univerzity Karlovy v Praze).
- Patologická fyziologie orgánových systémů. Část 2 / Emanuel Nečas a spolupracovníci. - [1. vyd.]. - V Praze: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2003. - 381-760 s.: il. - (Učební texty Univerzity Karlovy v Praze).
- Vybrané kapitoly z patologické fyziologie / Hana Jelínková, Michal Balík, Pavel Kubiš ... [et al.]. - 1. vyd. - V Praze: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2004. - 446 s. - (Učební texty Univerzity Karlovy v Praze).

Název předmětu: Klinická farmakologie

Číslo předmětu: 12

Počet hodiny: 8

Stručná anotace předmětu:

Obecná farmakologie: obecné principy působení látek na živý organismus (absorpce, distribuce, eliminace farmak) se zvláštním zřetelem na mechanismy jejich působení včetně zúčastněných prvků a druhých posílů.

Speciální farmakologie: Hlavní skupiny farmak se zaměřením na jejich terapeutické využití. Látky ovlivňující periferní a vegetativní nervy, CNS, psychofarmaka, látky působící na kardiovaskulární systém, protinfekční látky, látky s hormonálními účinky a látky s účinky místními.

Klasifikace návykových látek a různé přístupy k ní. Historický vývoj klasifikace návykových látek a jeho vztah s ekonomickými a politickými vlivy. Skupiny: alkohol, opioidy, stimulanty, konopné drogy, halucinogeny, analgetika a trankvilizéry, jiná farmaka s psychoaktivním účinkem, těkavé látky, tabák.

Odborná literatura:

Kalina K. et al. (2003): Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup. Úřad vlády ČR/NMS, Praha. Část 3.

Hynie S. a spol.: Farmakologie pro bakalářské studium, II. vydání, Karolinum, Praha 1996

Katzung B. G.: Základní a klinická farmakologie, Nakladatelství H+H, 1995 Pharmindex brevif. MediMedia, 1995

Barevný atlas farmakologie / Heinz Lüllmann ... [et al.]; [z angl. orig. ... přel. Elfrída Mühlbachová]. - 2. české vyd., přeprac. a dopl. - Praha, Grada Publishing, cop. 2001. - 382 s.: il.

Farmakologie a toxikologie [Lüllmann, Grada 2004] / Heinz Lüllmann, Klaus Mohr; za spolupř. Martina Wehlinga; z němec. orig. ... přel. Max Wenke, Elfrída Mühlbachová. - Vyd. 2. české. - Praha: Grada Publishing, 2004. - 725 s.: il.

Farmakologie v kostce [Hynie, Triton 2001] / Sixtus Hynie. - Vyd. 2. - Praha, Triton, cop. 2001. - 520 s.

Kontrolní otázky farmakologie / Sixtus Hynie. - [1. vyd.]. - Praha, Triton, cop. 2000. - 227 s.

Základní a aplikovaná farmakologie / Dagmar Lincová, Hassan Farghali et al. - 1. vyd. - Praha, Galén ; V Praze : Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, cop. 2002. - XXIV, 601 s. : il.

Název předmětu: Hygiena a epidemiologie 1, 2

Číslo předmětu: 13 / 14

Počet hodiny: 8 / 8

Stručná anotace předmětu:

Cílem předmětu je seznámit absolventy se základy ochrany veřejného zdraví (vč. prevence nozokomiálních nákaz) z hlediska hygienických / epidemiologických faktorů a dále se specifickými otázkami drogové epidemiologie: dělení drog, zne/užívání drog, rizika/škodlivé důsledky zne/užívání drog, rizika kriminální povahy, ekonomické škody. Infekční choroby v souvislosti s užíváním drog: HIV/AIDS, VHA, VHB, VHC, sexuálně přenosné choroby. Etiologie, průběh onemocnění, léčba a prevence, specificky u rizikových skupin.

Provozní řády zdravotnických zařízení, bezpečnost práce při nakládání s kontaminovaným materiálem, problematika nákaz při práci s biologickým materiálem a kontaminovaným náčiním. Provozní hygiena zařízení (úklid, likvidace, dezinfekce). Povinnosti pracovníka ve vztahu k bezpečnosti práce, spolupráce zařízení s pracovišti hygienických stanic. Prevence vzniku nozokomiálních nákaz.

Odborná literatura:

Bencko, V. a kol.: Hygiena - učební texty k seminářům a praktickým cvičením. UK Praha, 2002.

EMCDDA. Ediční řada EMCDDA „Annual Report“ (na adrese:

http://www.emcdda.europa.eu/publications/searchresults?action=list&type=PUBLICATIONS&SERIES_PUB=w36)

Zábranský T. (2004): Drogová Epidemiologie (1st ed.). Olomouc, Nakladatelství UP.

Zdroj: na adrese <http://www.drogy-info.cz/index.php/publikace/monografie>

Zdroj: http://www.drogy-info.cz/index.php/publikace/vyrocni_zpravy

Zákon [č. 258/2000 Sb.](#), o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů.

Pracovníci ve zdravotnictví. Seznam platných předpisů a směrnic. Zdroj:

<http://www.mzcr.cz/Odbornik/Pages/286-iv-pracovnici-ve-zdravotnictvi.html>

Název předmětu: Pediatrie

Číslo předmětu: 15

Počet hodin: 8

Stručná anotace předmětu:

Studenti se seznámí s oborem, zabývajícím se růstem a vývojem dětí, a diagnostikou, léčbou a prevencí dětských chorob, péčí o invalidní a handicapované děti.

Tématické okruhy:

1. Systém zdravotní péče o dítě, současné postavení dítěte ve zdraví a nemoci u nás a ve světě.
2. Růst a vývoj dítěte.
3. Prevence v pediatrii.
4. Základní systematika nemocí dětského věku.
5. Prognostické otázky chronicky nemocných dětí.
6. Chronicky nemocné dítě s handicapem.

Odborná literatura:

Callaghan, Spethenson: Pediatrie do kapsy, Praha, Grada, 1995

Houštěk a kol.: Pediatrie, Praha, Avicenum, 1993

Houštěk a kol.: Dětské lékařství, Praha, Avicenum, 1990

Stožický F., Pizingerová K.: Nemoci dětského věku (3), 3. rozš. vyd., Praha,

Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2004, il. - (Učební texty Univerzity Karlovy v Praze)

Christopher O'Callaghan, Terence Stephenson [přeložila Jana Bíbová]: Pediatrie do kapsy, vyd. 2., zcela přeprac., Praha, Grada Publishing, 2005, il.

Hrodek O., Vavřínek J. et al.: Pediatrie, 1. vyd., Praha, Galén, 2002, il.

Lebl J., Provazník K., Hejčmanová L.: Preklinická pediatrie, 1. vyd., Praha, Univerzita

Karlova, nakladatelství Karolinum, Galén, 2003, il.

B. PRÁVO A MANAGEMENT V ADIKTOLOGII

Název předmětu: Základy práva

Číslo předmětu: 16

Počet hodin: 8

Stručná anotace předmětu:

Cílem je seznámit studenty s principy a pojmy teorie práva s důrazem na praktickou orientaci v právním prostředí České republiky. Základní obsah výuky: historický exkurz (právo a stát, velké právní systémy), systém práva (právo hmotné a procesní, právní odvětví - právo veřejné a soukromé, právo vnitrostátní, mezinárodní, soukromé), pojmy práva, prameny práva, právní normy (struktura, druhy, platnost a účinnost, Sbírka zákonů a Sbírka mezinárodních smluv, resortní předpisy), právní vztahy (charakteristiky, právní skutečnosti, subjekty, objekty a obsah právních vztahů), aplikace práva (právní akty, jejich členění a základní charakteristika), právní předpisy upravující zacházení s omamnými a

psychotropními látkami, základní právní předpisy ve vybraných právních odvětvích s důrazem na ta, jež souvisejí s praktickou činností adiktologa ve vztahu ke klientům (zejm. trestní právo, občanské právo, rodinné právo, pracovní právo) - důraz bude kladen na orientaci v právních předpisech a jejich souvislosti, nikoli na podrobnou znalost obsahu.

Odborná literatura:

Gerloch A. (2001): Teorie práva, 2. vydání, Nakladatelství A. Čeněk

Kolektiv autorů (2001): Právo pro každého. Učebnice programu Právo pro každý den. Partners Czech, Praha

Knapp V. (1995): Teorie práva, 1. vydání, Praha, C.H.Beck

Harvánek J. a kol. (1992): Základy právní teorie I., Masarykova univerzita v Brně

Harvánek J. a kol. (1992): Základy právní teorie II., Masarykova univerzita v Brně

Kratochvíl V. a kol (2002).: Trestní právo hmotné. Obecná část, 3. přepracované a doplněné vydání, Masarykova univerzita v Brně

Nett A. a kol. (2001): Trestní právo procesní. Obecná část, 1. dotisk 3.doplněného vydání, Masarykova univerzita v Brně

Novotný O., Dolenský A., Jelínek J., Vanduchová M. (2003): Trestní právo hmotné - I. Obecná část. Praha, Aspi Publishing

Jelínek J., Drašík A., Hasch K., Nováková J., Nováková Š., Sovák Z., Ševčík V. (2002) - Trestní právo procesní. Aktualizované vydání, Eurolex Bohemia, Praha

Aktuální znění právních předpisů (zejména zákon o omamných a psychotropních látkách, trestní zákon, trestní řád, občanský zákoník, zákon o rodině, zákoník práce, občanský soudní řád, zákon o přestupcích atd.)

Název předmětu: Opatření potlačující nabídku: základní definice a aplikace přístupů

Číslo předmětu: 17

Počet hodin: 8

Stručná anotace předmětu:

Předmět v ucelené formě představuje jednu ze tří základních částí drogové politiky, tj. soubor opatření směřujících k potlačování nabídky. V návaznosti na předmět Základy práva je studentům vysvětlen vztah mezi politickou a zákonodárnou rovinou a celkovým legislativním rámcem ve vztahu k návykovým látkám a to jak v národním, tak mezinárodním kontextu (tj. včetně mezinárodních úmluv o kontrole a potírání ochodu s OPL atd.). Návykové látky - kontrola nakládání s nimi a omezení jejich výroby a distribuce. Drogové trestné činy a právní rámec jejich trestního postihu. Standardní a alternativní formy řešení trestné činnosti osob užívajících omamné a psychotropní látky. Specifika přístupu k řešení drogové trestné činnosti mladistvých. Opatření sloužící k potlačování nabídky návykových látek. Činnost a

postavení orgánů činných v trestním řízení (policie, státních zastupitelství a soudů), justiční Probační a mediační služby a Vězeňské služby.

Odborná literatura:

Sotolář A., Púry F., Šámal P., Kudrle S., Kalina K. a kol.: Trestná činnost spojená se zneužíváním drog a formy jejího řešení, Institut vzdělávání Ministerstva spravedlnosti ČR, Praha 2002;

Sotolář A., Púry F., Šámal P.: Alternativní řešení trestních věcí v praxi. C.H.Beck, Praha 2000;

Musil J., Kratochvíl V., Šámal P. a kol.: Kurs trestního práva. Trestní právo procesní. C.H.Beck, Praha 2003;

Sotolář A., Sovák Z., Kratochvíl V., Zezulová J., Šámal P., Púry F., Válková H. a kol.: Právní rámec alternativního řešení trestních věcí. Díl první. Institut vzdělávání Ministerstva spravedlnosti ČR, Praha 2001;

Kratochvíl V. a kol.: Trestní právo hmotné. 2. vydání. Masarykova universita, Brno 1996;

Novotný O., Dolenský A., Jelínek J., Vanduchová M.: Trestní právo hmotné. 3. přepracované vydání. Codex, Praha 1997.

Název předmětu: Klienti v konfliktu se zákonem

Číslo předmětu: 18

Počet hodin: 8

Stručná anotace předmětu:

Cílem je seznámit studenty s nejméně frekventovanějšími právními problémy závislých osob a jejich rámcovým řešením. Základní obsah výuky: klient a trestní právo (trestný čin a přestupek, trestněprávní odpovědnost, systém trestů, účel trestu, nejméně frekventovanější trestné činy související s oborem adiktologie, trestní řízení - zásady, fáze, průběh, rozhodnutí a opravné prostředky, práva a povinnosti klienta v trestním řízení s důrazem na různé postavení klienta v trestním řízení - obviněný/obžalovaný/odsouzený, svědek, poškozený), klient a rodinné právo (sňatek, rozvod, otcovství, rodičovská zodpovědnost - obsah, omezení, pozastavení, zbavení, řízení před soudem, zvláštní ochrana práv dětí ve vztahu k orgánům státní správy), klient a občanské právo (zvláštní způsoby civilního řízení - např. vyslovení přípustnosti převzetí nebo držení v ústavu zdravotnické péče, odpovědnost za škodu, nájem bytu, dluhy, základní otázky civilního řízení před soudy, exekuční řízení), klient a pracovní právo (vznik, změny a zánik pracovního poměru, práva a povinnosti v pracovněprávním poměru, odpovědnost za škodu vůči zaměstnavateli).

Odborná literatura:

Kalina K. et al. (2003). Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup. Úřad vlády:

Praha, Aktuální právní předpisy dotčených oblastí

Název předmětu: Kriminologie

Číslo předmětu: 19

Počet hodin: 8

Stručná anotace předmětu:

Cílem je seznámit studenty se základy kriminologie, přičemž důraz bude kladen na otázky kriminologického výzkumu a seznámení s výsledky významných kriminologických studií.

Základní obsah výuky: pojem, předmět a úkoly kriminologie, základní kriminologické školy a směry, kriminologie a prevence kriminality, pojem kriminalita a její základní druhy (teoretická východiska, aktuální stav a vývoj), pachatel a oběť trestného činu, drogová kriminalita (primární a sekundární drogová kriminalita), základní otázky kriminologického výzkumu (pojmy, fáze výzkumu, výzkumné metody, techniky), kvantitativní výzkum (včetně orientace v kriminálních statistikách), kvalitativní výzkum a jeho místo v kriminologickém výzkumu, interpretace výsledků výzkumu, v rámci seminářů bude důraz kladen na prohloubení znalostí základních pojmů a praktický nácvik dovedností v rámci jednotlivých fází kriminologického výzkumu.

Odborná literatura:

Novotný O., Zapletal J. a kol. (2001): Kriminologie. Eurolex Bohemia, Praha

Kaiser G. (1994): Kriminologie, 1. vydání, C.H.Beck, Praha

Statistické ročenky kriminality v ČR.

Základní statistické podklady (statistiky MV ČR, MS ČR, VS ČR atd.)

Výsledky výzkumných projektů (např. dle pramenů Národního monitorovacího střediska Rady vlády pro koordinaci protidrogovou politiku, Institutu pro kriminologie a sociální prevenci Ministerstva spravedlnosti ČR, European Monitoring Center for Drugs and Drug Addiction atd.)

Název předmětu: Právní minimum a právní normy

Číslo předmětu: 20

Počet hodin: 8

Stručná anotace předmětu:

Cílem je seznámit budoucí adiktology se základními právními normami, upravujícími jejich činnost, přičemž důraz bude kladen na jejich práva a povinnosti ve vztahu ke klientům, orgánům státní správy, event. dalším třetím osobám a institucím.

Základní obsah výuky: právní rámec institucí zabývajících se prevencí a léčbou

závislostí (právní předpisy, upravující jejich vznik, změny a zánik - NNO a jejich návaznost na orgány státní správy, poskytování lékařské péče a sociálních služeb), přehled právních předpisů přímo souvisejících s oblastí závislostí dle jednotlivých právních oblastí a jejich vzájemná souvislosti (např. zákon o ochraně před alkoholismem a jinými toxikomaniemi, zákonná omezení v souvislosti s tabákem a alkoholem, zákon o sociálně- právní ochraně dětí atd.), práva a povinnosti adiktologa při práci s klientem (rozlišení dle možného pracovního zařazení adiktologa - oblast prevence, léčby atd.), povinnost mlčenlivosti (zákonná, smluvní) a právní následky jejího porušení, základní orientace ve spektru právních a sociálních služeb pro klienty (projekty občanských poraden, důraz na aktivní přístup při vyhledávání vhodných institucí, odpovídajících potřebám klienta).

Odborná literatura:

Císařová, D., Sovová, O. a kol. Trestní právo a zdravotnictví. 2. upr. a rozš. vyd. Praha: Orac, 2004. 183 s.. ISBN 80-86199-75-4.

Janků, M. a kol.: Základy práva pro posluchače neprávnických fakult, 1. vydání, Praha, S.H.Beck, 2004

Aktuální právní předpisy dle pokynu vyučujícího

Název předmětu: Praktický nácvik sociálně-právních dovedností

Číslo předmětu: 21

Počet hodin: 8

Stručná anotace předmětu:

Cílem předmětu je zajistit osvojení základních dovedností v oblasti sociálně-právní práce s klienty v různých ty-

pech služeb a v rámci penitenciární a postpenitenciární péče, probace a mediace atd. Posluchači jsou seznamováni s možnostmi aplikace různých metod a postupů v této oblasti, stejně tak, jako s problémy současného systému sociálně-právní pomoci.

Odborná literatura:

Matoušek O., Koláčková J., Kodymová P., kol. (2005): Sociální práce v praxi. Praha, Portál.

Matoušek O. (2003): Slovník sociální práce. Praha, Portál.

Šámal P., Púry F., Sotolář A. (2000): Alternativní řešení trestních věcí v praxi. Praha, C.H. Beck

Mühlpacher P. (1999): Sociální a postpenitenciární péče. In Sociální a postpenitenciární péče. Brno, Institut mezioborových studií, 1999. Společensko-vědní řada, s. 21-100.

Název předmětu: Veřejná správa a management organizací

Číslo předmětu: 22

Počet hodin: 4

Stručná anotace předmětu:

Předmět v ucelené formě představuje strukturu a funkci veřejné správy, veřejnou správu ve zdravotnictví, sociálním sektoru, školství a drogové politice. Doplňuje základní popis typů a fungování organizací (vzájemné doplnění s předmětem Základy finančního managementu). Organizační management. Management lidských zdrojů. Public relations. Fund raising.

Odborná literatura:

Národní strategie drogové politiky ČR 2005-2009 (2004). Úřad vlády ČR, Praha.

Akční plán drogové politiky ČR 2005-2007 (2005). Úřad vlády ČR, Praha.

C. ÚVOD DO STUDIA A VÝZKUMU V ADIKTOLOGII

Název předmětu: Úvod do studia adiktologie

Číslo předmětu: 23

Počet hodin: 4

Stručná anotace předmětu:

Předmět seznamuje posluchače s celkovým pojetím studia oboru adiktologie, strukturou výuky a návazností předmětů na sebe. Seznamuje posluchače s požadavky jednotlivých částí studia a jeho cílem je pomoci studentům v orientaci při tvorbě individuálního studijního plánu. Posluchači jsou seznámeni s vývojem přístupu k fenoménu užívání návykových látek s důrazem na výklad konceptu mezioborového přístupu a jeho aplikace. V návaznosti na to jsou seznámeni s moderním pojetím oboru adiktologie a jeho zasazením do širšího kontextu vědy, včetně příbuzných oborů. Zvláštní pozornost je věnována jednotlivým oblastem drogové politiky, tj. opatření na straně potlačování nabídky a na straně omezování poptávky. Postavení a význam mezinárodních organizací a programů.

Odborná literatura:

Kalina K. et al. (2003): Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup. Úřad vlády ČR/NMS, Praha.

Kalina K. et al. (2001): Mezioborový glosář pojmů z oblasti drog a drogových závislostí. Praha, FILIA NOVA.

Časopis Adiktologie.

Národní strategie drogové politiky ČR 2001-2004 (2001). Úřad vlády ČR, Praha.

Národní strategie drogové politiky ČR 2005-2009 (2004). Úřad vlády ČR, Praha.

Akční plán drogové politiky ČR 2005-2007 (2005). Úřad vlády ČR, Praha.

Hartnoll, R. (2005) Drogy a drogové závislosti: Propojování výzkumu, politiky a praxe, ISBN 80-86734-45-5, Praha, Úřad vlády ČR.

Název předmětu: Duševní zdraví a životní styl

Číslo předmětu: 24

Počet hodin: 8

Stručná anotace předmětu:

Cílem předmětu je seznámit studenty s významnými koncepty duševní hygieny a životního stylu (představit významné autory a teorie v daných oblastech). Spolu s tím je pak praktická část doplněna o nácvik a vyzkoušení si vybraných metod duševní hygieny. Samostatně je věnována pozornost prevenci vyhoření (burning-out syndrom) a možnostem jeho předcházení, rozpoznání a terapeutickému ovlivnění.

Odborná literatura:

Frýba M. (1996): Psychologie zvládnání života. FFMU Brno.

Míček L. (1988): Sebevýchova a duševní zdraví. Praha, SPN.

Název předmětu: Základy psychologie a komunikace

Číslo předmětu: 25

Počet hodin: 8

Stručná anotace předmětu:

Prostřednictvím krátkého přehledu dějin psychologie jsou posluchačům představeny základní témata, oblasti, teorie, autoři a celkové pojetí oboru psychologie. V této první části je hlavní důraz kladen na obecnou psychologii a psychologii osobnosti. Obecná psychologie má posluchačům pomoci v lepšímu pochopení vztahu mezi jednotlivými psychickými funkcemi a jejich možným ovlivněním prostřednictvím návykových látek. Psychologie osobnosti se pak zaměřuje především na autory a teorie významné z hlediska prevence, diagnostiky a léčby problémů spojených s užíváním drog (tj. zejména na dynamické teorie osobnosti).

Odborná literatura:

Atkinson: Úvod do studia psychologie.

Drapela, V. C. (1997). Přehled teorií osobnosti. Praha, Portál.

Blatný M., Plhánková A. (2003): Temperament, sebepojetí a identita. SCAN Tišnov.

Langmeier J., Krejčířová D. (1998): Vývojová psychologie. Praha, Grada Publishing.

Nakonečný M. (1997): Encyklopedie obecné psychologie. Praha, Academia.

Riemann F. (1998): Základní formy strachu. Typy lidské osobnosti, jejich vznik,

charakteristiky a formy vztahů. Praha, Portál.

Název předmětu: Úvod do sociologie a sociální psychologie

Číslo předmětu: 26

Počet hodin: 8

Stručná anotace předmětu:

Seznámení s oborem sociologie, jeho základy, historickým vývojem a s hlavními sociologické směry, přístupy a teoriemi. Obeznamení se základní terminologií v oboru, podpora rozvoje schopností uplatnit poznatky ze sociologie v oboru adiktologie. Cílem předmětu je rozvinout u studentů schopnosti uplatnit sociologickou představivost a sociologického myšlení v kontextu oboru adiktologie. Klíčové otázky, jež budou v rámci předmětu diskutovány: Co je sociologie? Čím se sociologie zabývá? Co je to sociologický přístup? Počátky a vývoj sociologie, základní sociologické pojmy, kritika sociologie jako vědy a diskuse o její užitečnosti v kontextu oboru adiktologie.

Odborná literatura:

Giddens Antony (2005): Sociologie, ISBN 80-7203-124-4, Argo Praha.

Havlík Radomír (2004): Úvod do sociologie. Nakladatelství Karolinum Praha.

Osborne Richard a van Loon Boris (2002): Sociologie, ISBN-80-7178-610-1, Portál Praha.

Název předmětu: Vývojová psychologie

Číslo předmětu: 27

Počet hodin: 8

Stručná anotace předmětu:

Cílem předmětu je seznámit posluchače s moderními teoriemi vývojové psychologie s důrazem na teorie významné v kontextu oboru adiktologie. Součástí výuky je výklad základních pojmů, teoretických východisek, historického vývoje a současných trendů. Zvláštní pozornost je věnována podmínkám zdravého vývoje jedince a rizikovým faktorům, psychické deprivaci a jejím důsledkům atd. Na závěr je posluchačům představeno základní členění vývojových poruch, jejich projevů a možností včasné diagnostiky.

Odborná literatura:

Dunovský J., Dytrych Z., Matějček M. et al. (1995): Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě. Praha, Grada Publishing.

Langmeier J., Krejčířová D. (1998): Vývojová psychologie. Praha, Grada Publishing.

Langmeier Z., Matějček Z. (1968): Psychická deprivace v dětství. Praha, SZN.

Hall S. C., Lindzey G. (1997): Psychológia osobnosti. Bratislava, Slovenské pedagogické nakladateľstvo.

Název předmětu: Pedagogika a speciální pedagogika

Číslo předmětu: 28

Počet hodin: 8

Stručná anotace předmětu:

Seznámení s oborem pedagogika a speciální pedagogika (zejména etopedie), základní pojmy a autoři. Důraz je kladen zejména na výklad výchovného působení a výchovného prvku v kontextu adiktologie. Představeny jsou vybrané základní metody výchovné a pedagogické práce spolu s možnostmi jejich využití v různých aplikačních oblastech.

Odborná literatura:

Jůva V. (2001): Základy pedagogiky, Paido, Brno.

Labath V. (2001): Riziková mládež, SLON, Bratislava.

Train A. (2001): Nejčastější poruchy chování dětí, Portál, Praha.

Pipeková J. a kol. (1998): Kapitoly ze speciální pedagogiky, Paido, Brno.

Heidbrink H. (1997): Psychologie morálního vývoje, Portál, Praha.

Matoušek O. a Kroftová A. (2003): Mládež a delikvence, Portál, Praha.

Brezinka W. (1996): Filosofické základy výchovy, Zvon, Praha.

Průcha Jan (2000): Přehled pedagogiky, Portál, Praha.

Název předmětu: Sociální práce a politika I. (Sociální politika v ČR)

Číslo předmětu: 29

Počet hodin: 8

Stručná anotace předmětu:

Cílem kurzu je představit moderní koncepty sociální práce a sociální politiky v Evropě a u nás, tj. jako obor v jeho progresivní a moderní podobě, v níž je v současnosti rozvíjen. Krátký přehled historie sociální práce a pohledu na ní. Sociální politika v drogových službách v kontextu sociální politiky státu, krajů a obcí. Síťování služeb a návaznost na jiné oblasti pomoci uživatelům návykových látek.

Historický přehled vývoje metod a přístupů sociální práce. Základní přehled moderních metod sociální práce. Sociologické a psychologické aspekty sociální práce a

politiky. Pozice sociální politiky a metod v moderní společnosti.

Možnosti a meze metod sociální práce.

Přehled institucí a způsobu organizace, tvorby a realizace sociální politiky a práce v ČR.

Odborná literatura:

Tomeš I. a kol.: Sociální politika, teorie a mezinárodní zkušenost, Socioklub, Praha 1996

Tomeš I. a kol.: Sociální správa, Portál, Praha 2002

Matoušek O.: Základy sociální práce, Portál, Praha 2001

Hartl P.: Komunita občanská a komunita terapeutická, Slon, Praha 1997

Související zákony a internetové portály.

Název předmětu: Sociální práce a politika II. (Sociální práce a služby)

Číslo předmětu: 30

Počet hodin: 8

Stručná anotace předmětu:

Sociální práce - předmět poskytuje studentům přehled o způsobech sociální práce používaných v ČR v současnosti i v historickém kontextu, vše v návaznosti a důrazem na studovaný obor. Studenti mají přehled o základních typech a charakteristikách sociálních služeb definovaných v zákoně o sociálních službách a tyto poznatky dovedou propojit s vědomostmi nabytými v dalších předmětech studovaných v rámci vybraného oboru.

Odborná literatura:

Tomeš I. a kol.: Sociální politika, teorie a mezinárodní zkušenost, Socioklub, Praha 1996

Tomeš I. a kol.: Sociální správa, Portál, Praha 2002

Matoušek O.: Základy sociální práce, Portál, Praha 2001

Hartl P.: Komunita občanská a komunita terapeutická, Slon, Praha 1997

Související zákony a internetové portály.

Zákon o sociálních službách.

Název předmětu: Obecná psychoterapie

Číslo předmětu: 31

Počet hodin: 8

Stručná anotace předmětu:

Seznámení s nejdůležitějšími psychoterapeutickými přístupy (školami, směry), s hlavními pojmy, metodami, s účinnými faktory psychoterapie a kompetencemi psychoterapeuta v rozsahu umožňujícím např. vedení případové práce ve spolupráci se specialisty v psychoterapii, týmovou práci na pracovišti, které se psychoterapií zabývá, prohloubení znalostí o poradenských přístupech a o asistenci při plánování a hodnocení programů s psychoterapeutickou složkou apod. Hlavní okruhy témat: psychoterapeutické přístupy zaměřené na růst a zrání osobnosti, psychoterapeutické přístupy zaměřené na změny chování, faktory společné různým psychoterapeutickým směrům a školám, terapeutický vztah, terapeutické kompetence a dovednosti, skupinová dynamika a skupinová psychoterapie.

Odborná literatura:

Prochaska J., Norcross J.: Psychoterapeutické systémy. Grada Publishing, Praha, 1999

Kratochvíl S.: Základy psychoterapie. Portál, Praha, 1997.

Název předmětu: Gender problematika

Číslo předmětu: 32

Počet hodin: 8

Stručná anotace předmětu:

Předmět seznamuje posluchače s následujícími okruhy témat: výklad a aplikace pojmu „gender“ a „gender problematika“, problematika žen - uživatelů a mužů - uživatelů, rizikovitost a komorbidita, ženy - uživatelky a muži - uživatelé v systému služeb, specifické služby pro ženy, problematika matek-uživatelů, specifické služby pro matky s dětmi, užívání drog v partnerském vztahu, problémy partnerských vztahů v léčbě.

Odborná literatura:

Kalina K. et al. (2003): Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup. Úřad vlády ČR/NMS, Praha. Kapitoly 9/3 a 9/4

Materiály konference UNDOC „Women’s Drug Treatment: Lessons Learned“, Vídeň 2003.

Název předmětu: Metodologie výzkumu v adiktologii a epidemiologii I. a II.

Číslo předmětu: 33 / 34

Počet hodin: 8 / 8

Stručná anotace předmětu:

Metodologie výzkumu v adiktologii a epidemiologii je funkčně rozdělena do dvou segmentů. V prvním segmentu je na podkladě praktických příkladů studentům poskytnut vhled do nejfrekventovaněji používaných designů kvantitativního a kvalitativního výzkumu v adiktologii s důrazem na standardní designy epidemiologických studií a na evaluace intervencí v drogové oblasti (prevenci, léčbě, v represi a v harm reduction). Posluchači se jednak učí aplikovat obecná pravidla na konkrétní situace, jednak zobecňovat specifické poznatky - chápat a interpretovat vědecké studie v epidemiologii. Před ukončením studia demonstrují schopnost kritické analýzy několika tematicky shodně zaměřených studií a schopnost na jejich podkladě navrhnout oborovou studii se stejným nebo příbuzným tématem se správným designem pro Českou republiku. V druhém segmentu předmět seznamuje studenty s metodologií pěti klíčových indikátorů drogové epidemiologie podle EMCDDA a Pompidou Group a rozšířeného setu „základních indikátorů“ EMCDDA. Posluchači se učí interpretovat klíčové indikátory, analyzovat jejich vztahy a chápat jejich vypovídací hodnotu pro posouzení drogové situace v přesně specifikovaných populacích na definovaném geografickém území. Součástí výuky je také podrobný rozbor epidemiologické situace v drogové oblasti v ČR a její kritická multidisciplinární analýza.

Odborná literatura:

EMCDDA. Ediční řada EMCDDA „Annual Report“ (na adrese:

http://www.emcdda.europa.eu/publications/searchresults?action=list&type=PUBLICATIONS&SERIES_PUB=w36)

Gopfertová D., Hladíková M., Šejda J. & Hroboň P. (1999): Epidemiologie (1st ed.). Praha, Triton. 80-725-4037-8.

Gordis L. (2000): Epidemiology (2nd ed.). New York, W. B. Saunders Company. .

Janout V. (1995): Základy epidemiologie. (1. ed.). Olomouc, Vydavatelství UP v Olomouci.

Janout V. (1998): Klinická epidemiologie - nedílná součást klinických rozhodovacích procesů (1 ed.). Praha, Grada Publishing. 80-7169-353-7

Sloboda Z. (2005): Epidemiology of drug abuse. New York, Springer. 03-872-4415-8

WHO (2001): WHO, & NIDA. (2000). Guide to Drug Abuse Epidemiology. Vol. WHO/MSD/MSB/00.3, Chap. 1, (p. 360). Geneve: World Health Organisation.

http://www.who.int/substance_abuse/activities/researchtraining/en/index.html

Zábranský T. (2004): Drogová Epidemiologie (1st ed.). Olomouc, Nakladatelství UP.

Zvárová J. (1999): Základy statistiky pro biomedicínské obory (1st ed.). Praha, Univerzita Karlova v Praze.

<http://new.euromise.org/czech/tajne/ucebnice/html/html/statist.html>

<http://www.drogy-info.cz/index.php/publikace/mono-grafie>

(na adrese http://www.drogy-info.cz/index.php/publikace/vyrocní_zpravy).

Název předmětu: Evaluace drogových služeb

Číslo předmětu: 35

Počet hodin: 4

Stručná anotace předmětu:

Kvalita a efektivita v drogových službách a možnosti jejich hodnocení. Formativní a normativní evaluace. Evaluace přípravy, procesu a výsledku. Analýza spokojenosti klientů. Analýzy potřeb. Nákladovost drogových služeb, nákladová efektivita drogových služeb. Příklady hodnocení a praktické uplatnění různých evaluativních metod a nástrojů.

Odborná literatura:

Kalina K. (2000): Kvalita a účinnost v léčbě a prevenci závislostí. ANO, Praha.

Evaluace drogových služeb I.-XI. WHO, Geneva.

D. ADIKTOLOGIE SPECIÁLNÍ

Název předmětu: Psychiatrie I. (obecná psychiatrie)

Číslo předmětu: 36

Počet hodin: 12

Stručná anotace předmětu:

Obecná psychiatrie: symptomy a syndromy v základních okruzích poruch psychických funkcí: vědomí, efektivita, vnímání, myšlení, chování, osobnost, intelekt atd. Přehled terapeutických metod a přístupů v psychiatrii. Výuka probíhá jak z deskriptivního hlediska, tak sleduje i linii dynamickou a systémovou.

Odborná literatura:

Raboch J., Zvolský P. a kol.: Psychiatrie. Galén, Praha, 2001

Dörner K., Plog U.: Bláznit je lidské. Grada Publishing, Praha, 1999

Zvolský P. et al. (1996): Obecná psychiatrie. Praha, Univerzita Karlova.

Název předmětu: Psychiatrie II. (speciální psychiatrie)

Číslo předmětu: 37

Kategorie: 12

Stručná anotace předmětu:

Speciální psychiatrie: hlavní skupiny psychických poruch s ohledem na MKN 10, příp. DSM IV (kromě poruch souvisejících s návykovými látkami, ty jsou obsahem jiných předmětů). Důraz je kladen zejména na poruchy, nejčastěji se vyskytující jako duální diagnózy vyskytující se při užívání návykových látek. Schopnost tyto problémy rozpoznat a popsat je, včetně rozboru možností intervencí ze strany pracovníků nelékařských profesí a jejich možného podílu a spolupráce s lékařem. Sociální psychiatrie a psychiatrická sociologie.

Odborná literatura:

Balint M. (1999): Lékař, jeho pacient a nemoc. Praha, Grada Publishing.

Raboch J., Zvolský P. a kol.: Psychiatrie. Galén, Praha, 2001.

Höschl C., Libiger J., Švestka J. (eds.) (2002): Psychiatrie. Praha, Tigris.

Dörner K., Plog U.: Bláznit je lidské. Grada Publishing, Praha, 1999.

Flaherty J. A., Channon R. A., Davis J. M. (eds.) (1995): Psychiatria. Diagnóza a terapia.

Flaherty J. A., Channon R. A., Davis J. M. (eds.) (1995): Psychiatria. Diagnóza a terapia II.

Flaherty J. A., Channon R. A., Davis J. M. (eds.) (1995): Psychiatria. Diagnóza a terapia III.

Název předmětu: Neurovědy

Číslo předmětu: 38

Počet hodin: 4

Stručná anotace předmětu:

Základní seznámení s oborem neurověd. Popis a výklad centrálního a periferního nervového systému v rozsahu potřebném k pochopení jeho fungování ve zdraví, při intoxikaci návykovými látkami a závislosti na nich. Základy neuroanatomie, neurofyziologie a neurobiologie (neurofarmakologie) návykových látek.

Odborná literatura:

Kalina K. et al. (2003): Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup. Úřad vlády ČR/NMS, Praha. Kapitola 2/2 a 2/4

Název předmětu: Klinická adiktologie I. (Klinická psychofarmakologie návykových látek)

Číslo předmětu: 39

Počet hodin: 8

Stručná anotace předmětu:

Historie léčebného systému v ČR a v Evropě. Možnosti a meze léčebných intervencí.

Kvalita a efektivita v léčbě závislostí. Cílové skupiny a indikace. Typy léčebných intervencí (úvod) a způsob práce s klienty v nich. Současný systém léčby: základní léčebné modalita dle standardů odborné způsobilosti.

Odborná literatura:

Dörner K., Plog U. (1999): Bláznit je lidské. Učebnice psychiatrie a psychoterapie. Praha, Grada Publishing.

Flaherty J. A., Channon R. A., Davis J. M. (eds.) (1995): Psychiatria. Diagnóza a terapie.

Flaherty J. A., Channon R. A., Davis J. M. (eds.) (1995): Psychiatria. Diagnóza a terapie II.

Flaherty J. A., Channon R. A., Davis J. M. (eds.) (1995): Psychiatria. Diagnóza a terapie III.

Kalina K. et al. (2003): Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup. Úřad vlády ČR/NMS, Praha.

MKN-10. Duševní poruchy a poruchy chování. Diagnostická kritéria pro výzkum. (1996). Praha, Psychiatrické centrum Praha.

Rotgers, F. et al. (1999): Léčba drogových závislostí. Praha, Grada Publishing.

Název předmětu: Klinická adiktologie II. (Etiologické a patogenetické aspekty užívání návykových látek)

Číslo předmětu: 40

Počet hodin: 8

Stručná anotace předmětu:

Předmět vychází z bio-psycho-sociálního konceptu návykových poruch a zahrnuje nejen faktory vzniku, ale i faktory vývoje a udržování chování spojeného s užíváním návykových látek. Základní okruhy jsou: dědičné a vrozené determinanty, psychologické faktory, faktory individuálního vývoje, rodinné faktory, faktory mikroa makrosociální.

Odborná literatura:

Kalina K. et al. (2003): Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup. Úřad vlády ČR/NMS, Praha. Část 2 (2/1-2/10).

Název předmětu: Klinická adiktologie III. (Komplikace poruch způsobených užíváním návykových látek a jejich léčby)

Číslo předmětu: 41

Počet hodin: 8

Stručná anotace předmětu:

Předmět je rozdělen na dvě části. V první jsou studenti seznámeni se základní skupinou medicínských faktorů komplikujících léčebný proces jako jsou: problematika HIV/AIDS, problematika infekčních hepatitid, ostatní somatické komplikace - lokální, orgánové, systémové, duální diagnózy, toxické psychózy, kombinované (polymorfní) užívání.

Druhá část předmětu je věnována psychosociálním komplikacím při léčbě poruch způsobených užíváním návykových látek jako jsou: problémy motivace, problémy zapojení do léčby a prospěchu z léčby, vnější vlivy jako komplikace léčby (rodina, partner, další sociální kontext), konfrontace s pravidly, sexuální a erotické vztahy jako komplikace léčby, předčasné ukončení léčby, relaps a recidiva.

Odborná literatura:

Kalina K. et al. (2003): Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup. Úřad vlády ČR/NMS, Praha. Kapitoly 4/3-4/5.

Raboch J., Zvolský P. a kol.: Psychiatrie. Galén, Praha, 2001.

Rotgers F. a kol.: Léčba drogových závislostí. Grada Publishing, Praha, 1999.

Nevšímal P. Ed. (2004): Terapeutická komunita pro drogově závislé I. - Vznik a vývoj, Středočeský kraj a Magdaléna, o.p.s.

Název předmětu: Odborná anglická terminologie

Číslo předmětu: 42

Kategorie: 4

Stručná anotace předmětu:

Základní seznámení s anglickou odbornou terminologií, překlad klíčových spojení a publikování v anglickém jazyce. Výuka je především prakticky zaměřena na rozvoj jazykových dovedností.

Odborná literatura:

Kalina K. (2000): Kvalita a účinnost v léčbě a prevenci závislostí. ANO, Praha.

Kalina K. (2002): Glosář pojmů. RVKPP, Praha.

Název předmětu: Racionální drogová politika

Číslo předmětu: 43

Kategorie: 8

Stručná anotace předmětu:

Racionální drogová politika je relativně mladý termín, vystihující profesionální a

vědecky podložený přístup k zacházení s návykovými látkami ze strany společnosti. Cílem předmětu je prezentovat studentům celý proces tvorby a realizace drogové politiky a podrobit jej kritické diskusi. Tj. proces začínající kvalitním výzkumem v odpovídajícím rozsahu a vědecky ověřenými fakty (tzv. evidence based approach) a jejich následným promítnutím do oblasti potlačování nabídky, omezování poptávky a minimalizace rizik a znovu ověřováním výsledku a případnou korekcí přijatých opatření. Předmět je zasazen jak do národního, tak mezinárodního kontextu.

Odborná literatura:

Zábranský T. a kol. (1996): Racionální drogová politika. Votobia, Olomouc.

Kalina K. et al. (2003): Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup. Úřad vlády ČR/NMS, Praha.

Radimecký J. (2001): Česká drogová politika - pro a proti, Adiktologie - časopis pro prevenci, léčbu a výzkum v adiktologii 1/2.

Radimecký J. a kol. (2004) Ed.: Koordinace protidrogové politiky: Nástroj realizace účinných komplexních opatření, Zaostřeno na drogy 3/04, ISSN 1214-1089, Praha, Úřad vlády ČR.

Radimecký J. a kol. (2005) Ed.: Národní strategie protidrogové politiky 2005-2009, ISBN 80-86734-39-0, Praha, Úřad vlády ČR.

Hartnoll R. (2005): Drogy a drogové závislosti: Propojování výzkumu, politiky a praxe, ISBN 80-86734-45-5, Praha, Úřad vlády ČR.

Rada EU (2005) Protidrogová strategie EU na období 2005-2012, ISBN 80-86734-64-1, Praha, Úřad vlády ČR.

Rada EU (2005) Protidrogový akční plán EU na období 2005-2008, ISBN 80-86734-57-9, Praha, Úřad vlády ČR.

Název předmětu: Systém léčebné péče I. (Nízkoprahové služby)

Číslo předmětu: 44

Počet hodin: 8

Stručná anotace předmětu:

Historie a základní principy nízkoprahových služeb. Postavení a role nízkoprahových služeb v oblasti užívání legálních i nelegálních drog. Základní principy Harm Reduction a Risk Reduction. Cílové skupiny nízkoprahových služeb. Typy intervencí a způsob práce s klienty, využívajícími nízkoprahové služby. Kvalita a efektivita nízkoprahových služeb.

Odborná literatura:

Kalina K. et al. (2003): Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup. Úřad vlády ČR/NMS, Praha.

Hunt N., Lenton S., Mitcheson L., Nelles B. and Stimson, G. (2003): Forward thinking on drugs: A review of the evidence-base for harm reduction approaches to drug use. www.forward-thinking-on-drugs.org

Název předmětu: Systém léčebné péče II. (Ambulantní služby a substituce)

Číslo předmětu: 45

Počet hodin: 8

Stručná anotace předmětu:

Ambulantní léčba představuje jednu z nejdůležitějších léčebných modalit, jež v podstatě tvoří páteř celého léčebného systému v adiktologii. Předmět seznamuje se základními typy poradenských pracovišť a poradenských výchovných institucí. Zabývá se systémem AT ordinací a poraden a ordinací specialistů (psychiatrie, psychologie). Samostatným tématem je oblast intenzivní ambulantní péče, tj. denní a odpolední stacionáře. Návaznost na jiné typy léčebné péče. Ambulantní služby a jejich postavení v systému léčebné péče, ambulantní služby: možnosti a meze. Klient v ambulantních službách, diagnostika, specifika, rizika. Strukturované ambulantní programy - jejich obsahové náplně, intenzita a cíle. Odlišení strukturovaných ambulantních programů od ústavní či rezidenční léčby, matching - kritéria výběru „vhodného klienta do vhodného programu“. Efektivita ambulantní léčby. Výhody a nevýhody strukturovaných denních programů. Obsahová náplň se zaměřuje na celé spektrum ambulantních služeb, jejich možnosti, začlenění do systému péče, hranicím a následně pak na význam, smysl a postavení stacionární formy léčby.

Odborná literatura:

Kalina K. et al. (2003): Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup. Úřad vlády ČR, Praha.

Kapitoly 5 a 8. MPK: Katalog služeb a programů pro problémové uživatele drog a závislé, Úřad vlády ČR, Praha, 2000

Kalina a kol.: Akreditační standardy pro zařízení a programy poskytující odborné služby problémovým uživatelům a závislým na návykových látkách v působnosti MZ ČR, MZ ČR Praha

Skála J.: Psychoterapie osob závislých na alkoholu, In: Růžička (ed): Psychoterapie II. Triton, Praha, 1995.

Název předmětu: Systém léčebné péče III. (Ústavní péče, TK, následná péče)

Číslo předmětu: 46

Počet hodin: 8

Stručná anotace předmětu:

Systém lůžkové péče v oboru adiktologie tvoří složitý celek, jehož jedna část je téměř

výhradně provozována státními léčebnami (PL, PK) a reprezentuje krátkodobou a střednědobou ústavní léčbu, zatímco druhá část je téměř výhradně provozována nestátními organizacemi a reprezentuje středně- a dlouhodobou rezidenční (ústavní) léčbu v TK a následnou péči. Specifickou oblast představují léčebné programy přímo ve věznicích. Předmět seznamuje studenty jak s jednotlivými typy léčebné péče, tak jejich rolí a pozicí v celkovém systému a návaznosti služeb.

Zabývá se i otázkami kvality a efektivity lůžkové léčby.

Odborná literatura:

Kalina K. et al. (2003): Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup. Úřad vlády ČR/NMS, Praha. Kapitola 8.

Nevšímal P. Ed. (2004): Terapeutická komunita pro drogově závislé I. - Vznik a vývoj, Středočeský kraj a Magdaléna, o.p.s.

Název předmětu: Svépomocné systémy (AA, AN atd.)

Číslo předmětu: 47

Počet hodin: 4

Stručná anotace předmětu:

Svépomocné programy obecně. Význam a formy svépomoci v oblasti drogového užívání a závislosti. Svépomocné skupiny, platformy a hnutí. AA (AN) a jejich filozofie, strategie „dvanácti kroků“. Účinné faktory strategie „dvanácti kroků“. Profesionální podpora účasti pacienta/klienta ve svépomocných programech. Dobrovolníci v prevenci a léčby. Význam dobrovolnické práce. Možnosti a meze dobrovolnické práce. Exuser a jeho význam. Možnosti a meze exusera v léčbě a prevenci.

Odborná literatura:

Kalina K. et al. (2003): Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup. Úřad vlády ČR/NMS, Praha. Kapitola 6/11.

Rotgers F.a kol.: Léčba drogových závislostí. Grada Publishing, Praha, 1999.

Anonymní alkoholici (1989): Anonymní alkoholici: Příběh o tom, jak se tisíce mužů a žen vyléčilo z alkoholismu, český překlad, Alcoholics Anonymus World Services, Inc. New York City.

Název předmětu: Primární drogová prevence

Číslo předmětu: 48

Počet hodin: 12

Stručná anotace předmětu:

Primární prevence v kontextu opatření snižujících poptávku. Charakteristiky primární prevence, její členění a typy. Základní pojmy. Metody a přístupy v primární prevenci užívání návykových látek včetně tabáku a alkoholu. Horizontální a vertikální systém řízení PP rizikového chování v ČR. Efektivita primární prevence a způsoby jejího posuzování, evaluace programů atd. Cílové skupiny primární prevence a resortní perspektiva přístupu k primární prevenci. Standardy primární prevence.

Odborná literatura:

Vybrané kapitoly v: Kalina K. et al. (2003): Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup. Úřad vlády ČR/NMS, Praha.

Gallá M., Aertsen P., Daatland Ch., DeSwert J., Fenk R., Fischer U. et al. (2005): Jak ve škole vytvořit zdravější prostředí - Příručka o efektivní školní drogové prevenci, ISBN 80-86734-38-2, Praha, Úřad vlády ČR. Ministerstvo školství ČR (2006) Standardy odborné způsobilosti programů primární prevence užívání návykových látek, MŠMT, Praha.

Název předmětu: Primárně preventivní programy v praxi

Číslo předmětu: 49

Počet hodin: 8

Stručná anotace předmětu:

Základní typy preventivních programů v praxi v ČR. Různé modely uplatňované v praxi. Předmět zahrnuje seznámení s praktickým způsobem realizace programů a jeho součástí je též krátká stáž přímo ve vybraném zařízení. Příklady funkčních a nefunkčních programů PP rizikového chování.

Odborná literatura:

Vybrané kapitoly v: Kalina K. et al. (2003): Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup. Úřad vlády ČR/NMS, Praha.

Handbook of Primary Prevention. Popidou Group / Jellinek Center.

Adiktologie č.4: Supplementum, 2004. Sdružení SCAN.

Název předmětu: Případová práce: nízkoprahové programy

Číslo předmětu: 50

Počet hodin: 8

Stručná anotace předmětu:

Kazuistický seminář je zaměřen na práci s klienty v nízkoprahových programech a zařízeních, jeho cílem je studentům demonstrovat a diskutovat s nimi specifika práce s klienty v těchto typech adiktologických služeb. Kromě praktických

informací a diskusí nad konkrétními intervencemi v kontextu diskutovaných typů služeb má seminář za cíl přiblížit studentům trendy vývoje služeb Harm Reduction v závislosti na měnících se potřebách klientů.

Odborná literatura:

Kalina K. et al. (2003): Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup. Úřad vlády ČR, Praha.

Radimecký J. (2005): Časy se mění aneb přístup harm reduction vůči užívání alkoholu? Adiktologie - časopis pro prevenci, léčbu a výzkum v adiktologii 5/2 Supplementum.

Stimson, G. (1995): AIDS and injecting drug use in the United Kingdom, 1987-1993: the policy response and the prevention of the epidemic. Social Science and Medicine, 699-716.

Hunt N., Lenton S., Mitcheson L., Nelles B. and Stimson G. (2003): Forward thinking on drugs: A review of the evidence-base for harm reduction approaches to drug use. www.forward-thinking-on-drugs.org

Název předmětu: Případová práce: terapeutické komunity

Číslo předmětu: 51

Počet hodin: 8

Stručná anotace předmětu:

Kazuistický seminář je zaměřen na práci s klienty v terapeutických komunitách a jeho cílem je ukázat studentům specifika práce s klienty v této léčebné modalitě. Kromě praktických informací a diskusí nad terapeutickými postupy má seminář za cíl přiblížit studentům trendy vývoje v léčbě v terapeutických komunitách v závislosti na měnících se potřebách klientů.

Odborná literatura:

Kalina K. et al. (2003): Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup. Úřad vlády ČR/NMS, Praha.

Nevšímal P. Ed. (2004): Terapeutická komunita pro drogově závislé I. - Vznik a vývoj, Středočeský kraj a Magdaléna, o.p.s.

Název předmětu: Včasná intervence a krizová intervence

Číslo předmětu: 52

Počet hodin: 12

Stručná anotace předmětu:

Předmět probírá dva důležité okruhy převážně předléčebných intervencí. Včasná intervence je krátkodobý poradenský přístup, navazující na první kontakt s

uživatelé návykové látky (většinou v nízkoprahových programech či zařízeních, často ve zcela jiném prostředí, např. ve škole). Oproti tomu krizová intervence se zaměřuje na zvládnání akutních psychologických a psychosociálních krizí, které ohrožují život, zdraví a osobní integritu. Cílem výuky předmětu je porozumění těmto přístupům a schopnost aplikovat je v praxi. Proto je významnou součástí semináře i praktický nácvik základních dovedností (např. rozpoznání krizového podnětu, pojmenování příznaků, strategie řešení, zábrana rozvoje škodlivých a jinak destruktivních obranných mechanismů, snížení chronické úzkosti aj.).

Odborná literatura:

Kalina K. et al. (2003): Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup. Úřad vlády ČR/NMS, Praha. Kapitoly 5/2-5/4.

Vodáčková D. a kol: Krizová intervence. Portál, Praha, 2002

Název předmětu: Case management

Číslo předmětu: 53

Počet hodin: 8

Stručná anotace předmětu:

Předmět seznamuje posluchače se základními metodami úvodní fáze práce s klientem a dovednostmi potřebnými k tomu, aby byl klient, který vyhledá odbornou péči, udržen v kontaktu s pomáhající službou, komplexně zhodnocen a motivován ke spolupráci při volbě a využití vhodné formy péče odpovídající jeho situaci a potřebám. Seminář zahrnuje: práci s diagnostickými kritérii, vedení vstupního rozhovoru, diagnostický rozhovor jako specifická intervence, anamnéza, zhodnocení klienta, dotazníkové metody, toxikologické testy, plánování péče, „matching“ - párování potřeb a intervencí, doporučování a předávání, dokumentace. Vedení případu. Přehodnocování a změny potřeb klienta v kontextu dlouhodobé práce.

Odborná literatura:

Stuchlík J.: Aserktivní komunitní léčba & case management. Fokus books, Praha, 2001.

Kalina K. et al. (2003): Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup. Úřad vlády ČR/NMS, Praha.

Rotgers F. a kol.: Léčba drogových závislostí. Grada Publishing, Praha, 1999.

Název předmětu: Metody práce s rodinami

Číslo předmětu: 54

Počet hodin: 12

Stručná anotace předmětu:

Rodinné faktory vzniku, vývoje a udržování návykových poruch. Význam rodiny a dalších blízkých v léčbě a sociální rehabilitaci uživatelů návykových látek. Rodinná terapie. Rodinné poradenství. Krátkodobé intervence u členů rodiny a jiných blízkých osob. Skupiny s rodiči a blízkými.

Charakteristika dvou obecných přístupů k rodině: 1. Vychází z povahy léčby a zaměření daného poradenského nebo terapeutického programu, 2. Je založen výhradně na systemickém/ systémovém pojetí. Účinné faktory v práci s rodinou. Sebereflexe terapeuta a vztahové prostředí rodiny. Technika a struktura metod práce s rodinou. Interakce mezi rodinně terapeutickým přístupem a dalšími prvky péče o závislé. Typické obtíže při zacházení s rodinou - v rodinné struktuře i v osobnosti terapeuta.

Odborná literatura:

Kalina K. et al. (2003): Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup. Úřad vlády ČR/NMS, Praha. Kapitoly 2/9, 6/6, 6/10.

Hajný M.: Rodiče, děti a drogy. Grada 2001

Klouček E., Hajný M., Stuchlík R.: Akta Y - Drogové problém vs. Rodina. Votobia 1999

Rieger Z.: Ostrov rodiny. Konfrontace 1998

Rotgers F. a kol.: Léčba drogových závislostí, Grada 1999

Chvála V., Trapková L.: Komplexní psychosociální diagnostika a intervence u chronických chorob. Středisko komplexní terapie, Liberec 1997 (Skriptum pro účastníky kurzů SKT)

Název předmětu: Specifické cílové skupiny (etnické minority, děti a mladiství, gender problematika atd.)

Číslo předmětu: 55

Počet hodin: 8

Stručná anotace předmětu:

Různé cílové skupiny v kontextu drogových služeb: etnické minority, děti a mladiství, gender problematika atd. Specifika těchto cílových skupin: diagnostika, terapeutické intervence, práce s rodinami a blízkými, úprava léčebného plánu atd.

Gender: Společenský a kulturní kontext, gender problematika a drogová problematika (souvislosti, propojení), specifika cílové skupiny, komorbidita v České republice a v Evropě, odlišnosti klientely ve vztahu k užívání návykových látek, ženské poradenské a léčebné programy, dostupnost služeb, ženy-uživatelky - specifika, možnosti pomoci, matky-uživatelky - specifika, možnosti pomoci, specifické gender problémy a jejich přesah do dalších oborů. Obsahová náplň předmětu se bude dále věnovat různým aspektům vztahu gender problematiky a oblasti závislostí.

Odborná literatura:

Janečková H., Křížová E.: Lékařské, sociologické a etické aspekty zdraví žen.

Přednáška, Škola veřejného zdravotnictví IPVZ, Praha, 2002

Vobořil J.: Gender differences - ženy jako zvláštní skupiny zasluhující pozornost - review anglicky psané literatury. Adiktologie (Scan Tišnov), roč. II, č. 1, 2002

EMCDDA: Annual report on drugs in the EU. Office for Official Publications of the EU, 2000

Vobořil J.: Gender - ženy jako specifická skupina in Kalina a kol., Drogy a drogové závislosti, Úřad vlády, 2003

Drobná H.: Problematika drogových závislostí matek a novorozenců, Zdravotně sociální fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.

Název předmětu: Základy poradenství a práce s motivací

Číslo předmětu: 56

Počet hodin: 8

Stručná anotace předmětu:

Motivační rozhovory jsou základem pro intervence, které vedou u klientů z řad závislých, problémových uživatelů a exuserů ke změnám v chování, prožívání a myšlení. Motivační trénink, jehož součástí motivační rozhovory jsou, je metodou strukturovaného předléčebného či léčebného poradenství, které se uplatňuje v nízkoprahových kontaktních centrech, v léčebnách, ambulancích, poradnách a drogových agenturách. Motivační rozhovory jsou užitečné nejen při individuální práci s klienty, ale mají význam i při rodinném poradenství.

Odborná literatura:

Rotgers F. a kol.: Léčba drogových závislostí, Grada Publishing, Praha 1999

Kalina, K. et al. (2003). Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup. Úřad vlády ČR/NMS, Praha. Kapitoly

Kalina K. a kol: Mezioborový glosář pojmů z oblasti drog a drogových závislostí, FILIA NOVA, Praha, 2001

Kalina K.: Jaká péče je kvalitní? ADIKTOLOGIE, SCAN Tišnov, 2001, roč.I, č.1, str. 34-42.

Miller W. R., Rollnick S.: Motivational interviewing: Preparing people to change addiction behavior. Guilford Press, New York, 1991

Nešpor K.: Návykové chování a závislost, Portál, Praha, 2000

Pates R.: Pražské přednášky, O.S.LAXUS, Hradec Králové, 2000

Počarovský O.: Motivační trénink jako zásadní metoda práce s toxikomany v nízkoprahovém zařízení, KONFRONTACE, 1999, roč.X,č.3, str.42-46

Dobiášová D.: Motivační aliance při léčbě závislostí, KONFRONTACE, 2001, roč.XII,č.3,

str.120-122

Název předmětu: Socioterapie

Číslo předmětu: 57

Počet hodin: 8

Stručná anotace předmětu:

Pojem socioterapie v kontextu různých drogových služeb. Nácvik sociálních dovedností, socioterapeutický klub, vzdělávání klientů jako součást léčebného programu, sportovní a zátěžové programy. Význam zátěžových programů pro léčebný proces, typy zátěžových programů. Tvorba socioterapeutických aktivit a jejich začlenění do léčebného plánu.

Odborná literatura:

Ekelmann B., (1999): Socialna psychiatria, Trenčín, Vydavateľstvo F.

Kannenber R. J. (2003): Sociotherapy for Sociopaths. Eau Claire: Pesi Healthcare LLC

Pfeifeir J. (2000): Socioterapie úzkosti. In: VYMĚTAL J. a kol.: Speciální psychoterapie. Praha, Psychoanalytické nakladatelství

VYMĚTAL J. (2006): Obecná psychoterapie, Praha, Grada

Whiteley J. S. (1986): Sociotherapy and psychotherapy in the treatment of personality disorder: discussion paper. Journal of the Royal Society of Medicine, 79, 721 - 725
<http://www.pantarhei.org>

Název předmětu: Úvodní interview a vedení diagnosticko-terapeutického rozhovoru

Číslo předmětu: 58

Počet hodin: 12

Stručná anotace předmětu:

Specifikum úvodního interview. Diagnostický význam a využití prvního interview v poradenském, psychoterapeutickém a diagnostickém kontextu. Struktura a vedení úvodního interview. Neverbální komunikace a další významné zdroje údajů o klientovi. Úskalí a diagnostická validita prvního interview.

Odborná literatura:

Angelander, A. (1997): Úvodní interview v psychoterapii. Vydavatelství F, Trenčín.

Název předmětu: Speciální psychoterapie

Číslo předmětu: 59

Počet hodiny: 12

Stručná anotace předmětu:

Seznámení s nejdůležitějšími postupy, které psychoterapie nabízí a používá v oblasti návykových poruch a s problémy, které v této oblasti nejčastěji řeší, v rozsahu umožňujícím např. vedení případové práce ve spolupráci se specialisty v psychoterapii, týmovou práci na pracovišti, které se psychoterapií zabývá, a zejména prohloubení poradenských přístupů. Hlavní okruhy témat: nejčastější postupy individuální psychoterapie v oblasti návykových poruch, nejčastější postupy psychoterapie v malé skupině v oblasti návykových poruch, terapeutická komunita jako metoda v oblasti návykových poruch, problémy symptomového chování, problémy motivace a navození změny, problémy podpory a strukturace, práce s biografií v individuální i skupinové situaci, práce se skupinovým tématem, práce se skupinovou interakcí.

Odborná literatura:

Kalina K. et al. (2003). Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup. Úřad vlády ČR/NMS, Praha. Část 6 (6/3-6/7).

Rotgers F. a kol.: Léčba drogových závislostí. Grada Publishing, Praha, 1999.

Prochaska J., Norcross J.: Psychoterapeutické systémy. Grada Publishing, Praha, 1999.

Název předmětu: Sociálně-psychologický a poradenský výcvik

Číslo předmětu: 60

Počet hodin: 80

Stručná anotace předmětu:

Sociálně-psychologický a poradenský výcvik v rozsahu 80 hodin rozložený do jednoho týdne (40 hodin), 2 dvou denní (32 hodin) a jedno setkání 8 hodin (příprava). Zaměřeno na praktické zvládnutí a nácvik poradenských dovedností.

Odborná literatura:

Miller, W. R., Rollnick, S. (2003). Motivační rozhovory. Tišnov: SCAN.

Kolařík, M. (2006). Interakční psychologický výcvik. Olomouc: FF UPOL.

Komárová, R., Slaměník, I., Výrost, J. (2001). Aplikovaná sociální psychologie III. - sociálněpsychologický výcvik. Praha: GRADA.

Rieger, Z. (2007). Loď skupiny. Praha: Portál.

Tegze, O. (2003). Neverbální komunikace. Praha: Computer Press.

Název předmětu: Praxe ve vybraném zařízení

Číslo předmětu: 61

Počet hodin: 300 (ve 3 různých zařízeních po 100 hod.)

Stručná anotace předmětu:

Cílem praxe je umožnit účastníkovi kurzu delší a soustředěnou praxi v různých typech adiktologických pracovišť. Praxe je rozdělena na 3 blok, z nichž každá má 100 hodin, celková praxe tedy činí 300 hod. na adiktologickém pracovišti, které jej zajímá a má vztah k tématům, která jsou součástí studia. Na praxi musí posluchač kromě jiného prokázat schopnost kvalifikovaně pomoci při realizaci programu, do kterého se musí aktivně zapojit. Jeho práce je vedena a hodnocena vedoucím praxe, který bude mít školící funkci a projde také samostatným krátkým kurzem. Vedoucí praxe vypracuje na závěr praxe na posluchače posudek. Každý blok praxe absolvuje účastník kurzu na jiném typu pracoviště s tím, že:

cílem prvního bloku praxe je především úvodní seznámení účastníka kurzu s reálným provozem adiktologických služeb.

cílem druhého bloku praxe je umožnit účastníku kurzu delší a soustředěnou praxi na pracovišti, které jej zajímá a obsahově má vztah k již specializovaným adiktologickým programům, vyučovaným ve výukových liniích C) Úvod do studia a výzkumu v adiktologie a D) Adiktologie speciální.

cílem třetího bloku praxe je umožnit účastníku kurzu delší a soustředěnou praxi na pracovišti, které jej zajímá, tj. v oblasti kde by rád pracoval po ukončení kurzu. Na praxi musí kromě jiného prokázat schopnost kvalifikovaně pomoci při realizaci programu, do které se musí aktivně zapojit. Posluchač je povinen jako završení praxe, zpracovat případovou studii klienta v zařízení.

Odborná literatura:

Dušek K., Večeřová - Procházková A. (2005): První pomoc v psychiatrii. Praha, GRADA.

Thompson M. (2004): Přehled etiky. Praha, Portál.

Vágnerová M. (2004): Psychopatologie pro pomáhající profese. Praha, Portál.

Smolík P. (2002): Duševní a behaviorální poruchy. Praha, Maxdorf.

Dále dle pokynu vedoucího praxe